

 Tabor

1997

EL FORTIN

5-6

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov
TABOR je last in vestnik Tabora SPB. — Mnenja Tabora SPB
predstavljajo članki, ki so podpisani od Glavnega odbora.

Izdaja ga konzorcij. Predsednik: inž. Anton Matičič
Urejuje in odgovarja uredniški odbor glasila: za lastništvo
lic. Ivan Korošec, upravnik Božo Šušteršič.

TABOR is the voice of the Confederation of the United Slovene
Anticommunists.

TABOR es el órgano de la Confederación de los
Anticomunistas Eslovenos Unidos.

Director: Ing. Antonio Matičič,
Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina.
Propietario: lic. Ivan Korošec

Composición, diagramación, armado e impresión:
Talleres Gráficos VILKO S. R. L., Estados Unidos 425
(1101) Buenos Aires, Argentina, Tel. 362-7215 - Fax: 307-1044

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 321.385

NAROČNINA: Za vse države 20 USA dolarjev.

Naročila, reklamacije, nakazila, pošiljajte na naslov:
Bogoslav Sustersic, Gral. Vacca 988 (1686) Hurlingham
Pcia. Buenos Aires, Argentina.

Dopise, članke in ostalo pošto pošiljajte na naslov:
Ivan Korošec, A. Lanz (C. 24) 4391, 1884 Berazategui,
Pcia. Buenos Aires, Argentina.

**KO „TABOR“ PREBERETE,
POŠLJITE GA V DOMOVINO!**

**Svobodni sveta
združite se!
Za Boga,
Narod, Domovino!**

Mayo-Junio 1997 • Buenos Aires • Maj-Junij 1997

Nikoli te nisem poznala ata

Še preden sem se rodila, so te odgnali v smrt. Nikoli ti nisem mogla pogledati v tvoje iskrene oči in se priviti k tebi. Slišala pa sem tvoj glas in čutila tvojo od dela zgarano roko, ko me je božala še v maminem telesu. Nisi me klical po imenu, ker ga še nisem imela. „Nedolžen otrok“ si mi rekel in bal si se zame in za mammo v tistem strašnem maju.

Nekega dne pa nisem več čutila tvoje božajoče roke, ne čula tvojega ljubezni in skrbi polnega glasu. Slišala pa sem mammo kako je jokala in poslej vsak večer, dolgo v noč. Nisem mogla razumeti, zakaj je tako. Mamine solze sem čutila, ko so me oblivale v njenem telesu, ko je klicala ata na pomoč, ko so razdirali naš dom in se trgali za našo posest.

Potem sem se rodila - ob mamini trojni bolečini. Vsak dan znova sem čakala, da bi me vzele v naročje tiste tvoje zgarane roke, da bi me prižl k sebi in bi spet slišala tvoj ljubezni in skrbi poln glas: „Ti moj nedolžen otrok“.

Vsak dan znova sva čakali z mamico, da bodo zaškrpala težka vežna vrata in se boš prikazal - velik in lep - ata moj. Pa te ni bilo.

Le zmagoslavja pijani roparji so odpirali naša vrata kot bi bila njihova, zaničevali naju - ker sva bili atovi - in praznili so hišo, kaščo in hlev.

Ko jih je mamica v joku prosila: „Kar poberite vse, le ata nam vrnite, za božjo voljo vas prosim!“ so se satansko režali: „Saj ti ga bo tvoj Bog vrnil!“.

Potem sva z mamico hodile na ozare - vsak dan in zrli na tisto dolgo sivo cesto - vsak dan - vsak dan zamanj.

Ves čas sem bila otrok izdajalca in nate moj ljubljene ata, so zlivali gnojnico psovk in laži. Taka, zaničevana sem rastle v svobodi nasilja in krivic. Z menoj pa je rastle v vsem plevelu čudovita roža očeta - junaka. In takega te nosim v svojem srcu, dragi moj ata!

Ta roža ne bo ovenela nikoli!

Hčerka ubitega domobranca

TABOR
Maj-Junij 1997

97

Vest o izdaji v Vetrinju 1945

To noč sem z grozo spal,
ne v izbi smrekovi doma,
sanjal sem, da sem v krsti ležal
in da so me žalostne matere
beli prsti kropili.

In sanjal sem strašne reči,
da so črne rakve pokrov
nasilno čez mene pokrili,
zabijali kruto žebljé
in so dolgi, ostri žebljí
tudi mene s krstjo prebili.

In sanjal sem strašne reči,
da so me v krsti zabitega
čez polje cvetoče nosili,
od desk je kápljala kri,
pred mano so krokarji krakali,
za mano pogrebci vpili.

In blodil sem grozne reči,
da so me živega v jamo spustili,
v noč so hreščale grobarske vrvi,
zvene le lopate in kepe bobnele
in jaz mlad, kipeč od življenja
sem umiral zasut v gomili.

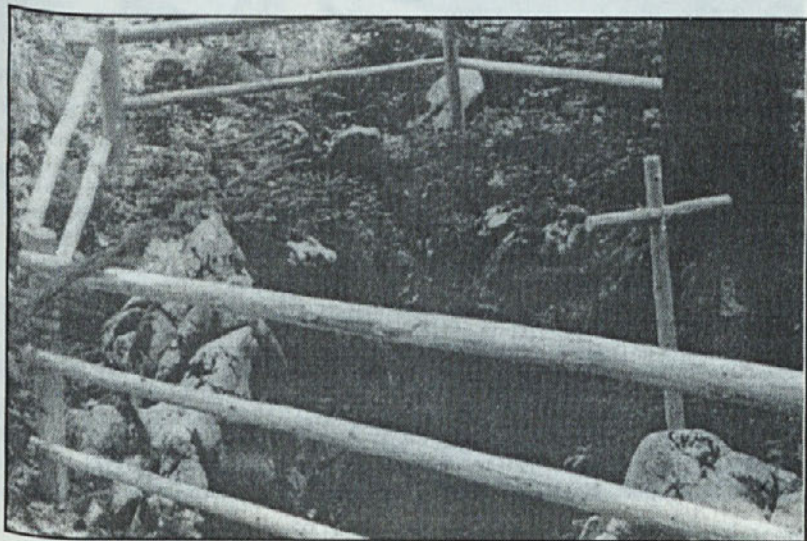
Pa ni bilo v črni to krsti,
o, tudi ne v črni gomili!
Kjer je bilo tako strašno,
bilo je za mojimi prsi,
ko zvem, da so narod moj
izdali perfidni Albijonci
in domovina, o, domovina,
bila je trupel mladeniških
polni in krvavi grobovi.

Branko Rebozov, Bs. As. 1966

VAM HRABRI BORCI-MUČENCI

**pa žene, matere, dekleta,
otroci in dojenčki
pomorjeni v krvavih
partizanskih orgijah,
ČAST IN VEČEN SPOMIN!**

Kamor so partizani zmetali okoli 150 še živih ranjencev

Marija begunka je šla z nami...

Podrti hrasti

Večerni zvonček samostanske cerkvice v Vetrinjah je otožno vabil k šmarnicam. Zdelo se mi je da oznanja smrt. Nisem mogel zatreti v duši nemira. Ko sem stopil v razsvetljeno cerkev, sem se polagoma umiril. Pri oltarju je molil duhovnik litanije. Ljudstvo mu je odgovarjalo navdušeno v zaupni prošnji. Molitev se je v valovih širila po prostrani cerkvi, udarjala ob stare zidove, se odbijala ob mogočnih obokih, kakor da hoče predreti maso zidu in se sprostiti pod nebo. Potem je napolnila cerkev mehka melodija Marijinih pesmi. Pesem je sledila pesmi. Zdelo se mi je, da hoče izpeti ljudstvo vso svojo dušo napolnjeno z morečimi skrbmi. Še nikoli mi ni pesem vlila v dušo toliko tolažbe in zaupanja; bil sem pomirjen.

Nisem videl, kdaj so v cerkvi ugasnili luči; le mali plamenček pred oltarjem je oznanjal, da čuje nad nami Ljubezen sama. V ušesih mi je še zvenela pesem: „Marija k tebi uboge reve“. Ne vem, koliko časa sem še molil.

Nad taboriščem je vladala črna, mrzla tema. Tu pa tam sem šel mimo šotorov, pri katerih so se ob tihem šepetu greli lačni fantje. Dospel sem do svojega šotora. Pri vhodu sem opazil črno postavo. Le kdo me čaka ob tej pozni uri? Bil je Marjan. Nisem mogel verjeti. Pred dvema dnevoma je odšel s kamijoni v „Italijo“, a sedaj je tukaj. Bil sem potrjen. Stisnil sem mu mrzlo roko in ga tiho vprašal: „Ali je res?“.

„Izdani smo“ je odgovoril in odšel v mrzlo noč. Še dolgo sem stal in zrl v smer, kamor je odšel prijatelj. Naenkrat je stala pred mano Kalvarija - farizeji - Pilat ...

„Če nam ne izročiš domobrancev, nisi Stalinov prijatelj“ - Gospod, če more ta kelih mimo mene in nas, ne da ga pijemo?! Zgodi se Tvoja volja. Ti veš. Slišim tvoj glas: „Brez krvi ni odpuščanja grehov!“.

Kot zbičan sem se vlegel v šotor na zemljo in še dolgo v noč gledal film za filmom svojega in narodnega življenja.

Zbudilo me je jasno jutro. Stopil sem pred šotor. Zarja je že rdečila bližnje vrhove. Kmalu so škrlatni žarki objeli ves tabor. Zdelo se mi je, da nas je nebo samo zaznamovalo za smrt. A kaj kmalu se je vzpela na obzorje zlata krogla, ki je s svojo toploto ogrela in zbudila taborišče. Zaživelo je kot na mravljišču. Tudi srca so se ogrela in zaživela v novem upanju. Mojega ni mogel nihče več ogreti. Marjan mi je utrdil slutnje.

Ta dan je bil za odhod določen naš bataljon. Fantje so se brez vprašanj,

kot že tolikokrat doslej, pripravili.

Pridrveli so kamijoni. Nekaj kratkih povelj in Dodge „mašine“ so zabrnele za odhod.

„Nasvidenje!“

„Kmalu pridite za nami!“

Le težko se je oko odtrgalo od znancev, ki so še ostali.

Jasna fantovska pesem je pregnala mrak srca.

Zdrveli smo na ulice Celovca. Nekdanja prestolnica slovenske Koroške je zrla mrzlo na slovenske fante. O, da bi vsaj te dni spoznalo ti mesto, dan svojega obiskanja. Tu pa tam si opazil vesel obraz, ki pa je kmalu izginil v hišni veži, da ga ne bi sosed opazil, da mu je všeč slovensko petje. Zavili smo na vzhodno stran mesta - pesem je utihnila. Slutnje so postale kakor živa resničnost. Čutili smo se brez moči, kakor dete, ki ga je lastna mati izpostavila.

„V Rusijo nas bodo peljali“ je rekel Koroša.

„Rajši grem v Sibirijo na delo, kot pa v roke partizanov“ je dopolnil Lado.

„Jaz bom skušal uiti“ je mislil Milan, ki je pustil v taborišču mater.

A Dodge so otožno brneli in puščali za seboj ped za pedjo lepe slovenske zemlje, nad katero so nekoč vladali karantanski vojvodi. Brzeli smo skozi Velikovec, prekoračili srebrni pas Drave in zavili na jug. V nos nam je udarjal vonj po cvetočem drevju; na oknih so cveteli nageljni in iz ognjišč se je vil kvišku dim; - življenje na vasi; - spomin na dom, družino, mater, brate in sestre. Zbogom dom, zbogom mati, zelena polja, šumeči gozd.

„All right!“ Kamijoni so se ustavili. Poskakali smo s sivih vozov in se pridružili koloni, ki so jo potiskali vojaki z naperjenimi puškami, kakor živino na širok prostor pred postajo. Postali smo nemirni. Čutili smo nad sabo mrzla krila smrti. Na tleh je bilo na mah vse polno papirja, legitimacij, slik itd.

„Uprimo se! Zbežimo v gozdove!“ so nekateri predlagali. Vojaki so nas silili v vagona.

Ne!

Tisoč fantov se je uprlo. Sedli so na tla. Angleški vojaki so grozili s streljanjem. Hladne cevi strojnic so bile pripravljene za košnjo smrti. Od nekd so pridrveli lahki tanki. Postali smo zbegani. Strah je zmagal. Upor

se ni posrečil.

Naenkrat so začeli fantje poklekovati. Iz množice je vstal kurat. „Skesajte se svojih grehov, podelil vam bom odvezo in blagoslov za zadnjo uro“. Fantje so vstali. Judež je odšel in pristopili so partizani ter nas odvedli v živinske vagone.

Stal sem na hribu pod Peco. Na sebi sem imel le hlače in raztrgano srajco. V rokah sem še vedno držal podobico Brezjanske Marije. Zadnji žarki zahajajočega sonca so lizali mogočno glavo Pece, trdnjave kralja Matjaža. Po dolini so se vlekle megle. Mrak je padal na koroško zemljo. Vagonov nisem več videl. Le rezek žvižg je pretresel ozračje. Vlak je odhajal v domovino smrti. Čakal sem, da se odpre podnožje Pece, a Matjaževa vojska je spala. Zgrudil sem se na obraz in molil, molil.

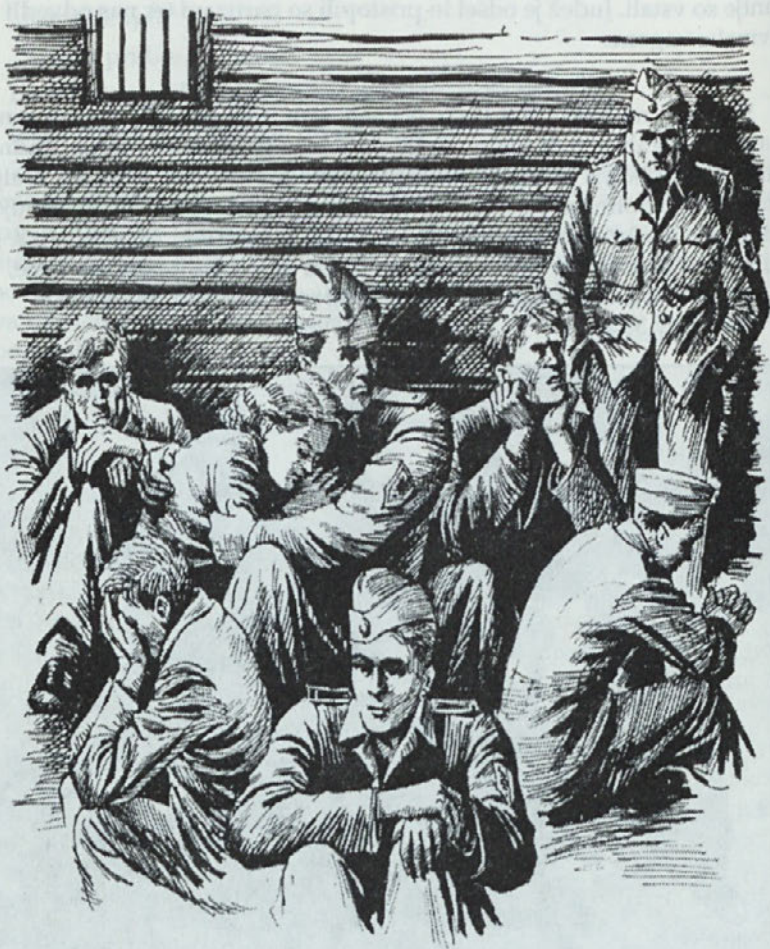
Bil sem rešen.

Naši domobranci

Zadnja vrsta: +Povše Cvetko, Skok Tone (živi v Bs. As.),
+Belentin Franci, +Zabukovec Metod; spredaj: +Jeraj Franci,
+Trtnik Marijan (umrl v Bs. As.), Kastelic Janez (živi v
Toronto)

Prodani smo...

V živinskem vagonu iz Pliberka do Celja.

(Risal pokojni domobranec invalid Skebe Ciril - Ciko)

„Zbogom, očka“

TEHARJE - taborišče mučenj in smrti.

(Risal Skebe Ciril - Ciko)

TABOR
Maj-Junij 1997

105

Teharje - Zadnji domobranski juriš

Noč je v svinec zlita.
Okostnjaki v areni
so živa trupla,
z odejo ran in pljunkov
pokrita.

Ledeni mesec
nad borštom,
je kruti stražar
ki ne dremlje.
V črni prah zemlje
in ostri gramoz
izsušena usta
prosijo vode
vso noč,
predno nas jutri
zvežejo
za odvoz.

Polglasni vzdihi
stresočih teles
so melodija
groze in smrti
v zadnjega akta
prikritih zaves.

Ko se mesec
dotaknil je smrek
in pokrila arene
ssenco téme steklene,
smo se trupla v kotu
zganila -
morda zadnjikrat
in se pri Bogu zaklela,
da gremo iz smrti
življenje iskat!

Juriš vstalih mrtvakov
je udaril v noč
in zbudil stražarje
v zmešnjavo,
strele in krike
v pomoč.
Skozi luči, rafale
in trnje bodeče žice
je nevidna sila
gnala nas,
zaznamovance za smrt
v novo življenje -
za priče resnice.

O Vetrinjski žaloigri

O predaji slovenske narodne vojske je zdomski tisk razpravljal že pred desetletji, posebno Tabor, Vestnik in druge revije in časopisi. Bilo je vse preveč polemike in malo resnega razpravljanja. V dr. S. Kociprovi knjigi „Kar sem živel“ - 535 strani - lahko beremo odstavke o prizadevanju slovenskih političnih predstavnikov in poveljstva slovenske narodne vojske pri Angležih, da bi jim nudili zaščito pred podivjano Titovo vojsko na Koroškem.

Ponatiskujemo le nekaj odstavkov iz strani 400. do 405.

„Dr. Krek v članku leta 1951 napisal: V aprilu leta 1945. sva skupno dr. Živko Topalovič in jaz nekako uradno posredovala in prosila za bodoče begunce iz Jugoslavije pri zveznem oficirju maršala Aleksandra v Rimu, polk. De Salisu. Predlagala sva, da se begunci moški, sposobni za vojaško službo, takoj formirajo kot enote zavezniške vojske in uporabijo pri nadaljnjih akcijah proti nacistom. (To je po londonskem radiju že prej priporočal dr. L. Kuhar. Op.R.T.) Predvsem sva naglašala, da noben begunec iz Jugoslavije ne sme biti proti svoji volji vrnjen nazaj v Jugoslavijo, ker tam komunisti ubijajo svoje nasprotnike“.

De Salis je vse beležil. Vem, da je poslal osnutek isti dan glavnemu stanu maršala Aleksandra. Uradnega odgovora na vse te intervencije nikoli nismo dobili. Tako dr. M. Krek.

Dr. Kociper nadaljuje: „Takrat torej, ko so že dva dni prej šli v smrt v Jugoslavijo srbski četniki, ko nihče, pa prav nihče izmed Slovencev ni mogel predvidevati vsaj srečne rešitve usode domobrancev, je Mirko Bitenc kot namestnik komandanta slovenske narodne vojske, ki je bila podrejena NO, slovenske može in fante mobiliziral v smrt. Zakaj ni bilo domobrancem povedano, da je njihova bodočnost negotova, da je vodstvo brez moči, da naj se znajde in poskrbi zase vsak sam, kakor ve in zna?“

Dr. Kociper se sprašuje: „Kaj je vodstvo delalo v dneh izročevanja? Po vsakem transportu se je z večjo gotovostjo govorilo, da je cilj Italija samo varanje Angležev, v resnici pa se izročajo protikomunistični borci na avstrijskih mejnih postajah jugoslovanskim komunistom. Mayor Barre je na vsa direktna vprašanja in dvome glede Italije vedno zahteval, naj se osebe, ki širijo vesti o pošiljanju vojakov v Jugoslavijo, pridrži in zasliši.“

Za SNO in nas vse pa je postalo popolnoma jasno, da so Angleži poslali slovenske in srbske vojake V Jugoslavijo šele, ko se je 30. maja 1945. vrnil v Celovec dr. Janež iz Pliberka, ker je bil sam eden tistih domobrancev, ki so jih Angleži izročali komunistom in je komaj ubežal. In vendar so že 24. maja 1945 šli nesrečni, za vse upe in nade in vse žrtve prevarani Srbi - ne v Italijo, ampak v Titovo deželo, v smrt. Tedaj šele so bili domobranci, ki so se pripravljali na transport obveščeni, da Angleži izročajo jugoslovanskim komunistom in da

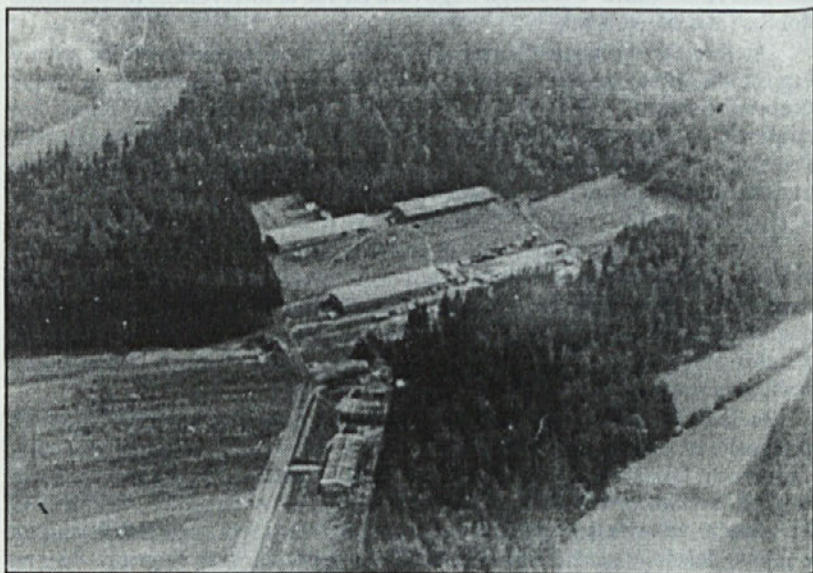
jim je dano na razpolago, naj napravijo, kar hočejo”.

Dr. Meršol zatrjuje v svojem poročilu: „Razšli so se le nekateri, drugi so izjavljali: „Če Bog od nas zahteva žrtev, bomo pa tudi mi šli tja, kamor so odšli naši bratje in prijatelji, pa četudi v smrt’.

Dr. M. Krek pravi v aprilskem članku: „Ko sem protestiral pri maršalu Aleksandru proti izročanju domobrancev, torej potem, ko se je nesreča že zgodila - sem dobil odgovor, ki ga hranim in v katerem maršal Aleksander pravi, da so bili domobranci izročeni, ker so nosili orožje proti zavezniški vojski maršala Tita”.

Dr. S. Kociper zaključuje: „Nemislim sespuščati v ocenjevanje Rupnikovega koncepta o umiku. Vendar se drznem poudariti, da bi bil položaj v marsičem drugačen, če bi domobranci sicer civilnim beguncem in političnemu vodstvu priborili dostop k Angležem, sami pa bi v novih okoliščinah in z novo taktiko nadaljevali z odporom proti komunistom, makar kot beli partizani, kakor je zapisal general Rupnik v pismu generalu Nediču, dokler ne bi položaj sam in delovanje naših politikov pri zaveznikih pokazala, kaj storiti: Ali vojsko umakniti k zaveznikom kot celoto ali pa v manjših skupinah kot civilne begunce. Še bolje bi seveda bilo, če bi ta odpor podprle tudi močne srbske enote v Sloveniji, se pravi, če general Damjanovič ne bi Rupniku tako žalostno podvalil in odšel s Prezljem Andrejem svojo pot v Italijo”.

R.T.

Taborišče Teharje I. 1944 v gradnji

Brezno pod Krenom

Kren je gozdni hrib v višavju Roga nad vasjo Željne, levo nad glavno cesto skozi gozdovje. Brezno je eno izmed dveh doslej ugotovljenih množičnih grobišč slovenske domobranske vojske in drugih, zlasti hrvaških žrtev iz leta 1945, iz dni kmalu po koncu II. svetovne vojne. Kraj množične morije, ki jo je komunistični režim zagrešil nad svojimi nasprotniki po koncu državljanske vojne, je po tolikih letih še vedno boleča rana v duši velikega dela slovenskega naroda, tudi zaradi dolgih, molka polnih 45 let. Letos so bile že tretjič zapored roške žrtve počaščene z mašo, ki jo je daroval nadškof dr. Alojzij Šuštar, in žalno slovesnostjo, ki jo je pripravila Nova Slovenska zaveza. Brezno pod Krenom postaja resnično slovenska romarska pot.

Za razliko od ostale zapuščine slovenske zgodovine se uvršča Brezno skupaj z drugimi podobnimi žalostnimi kraji med spomenike, ki izpovedujejo zgodovinski dogodek, v primeru pomorov po koncu II. svetovne vojne še zlasti tragične narave: gre za prizorišče množičnega mučenja in pobijanja vojnih ujetnikov ter drugače mislečih, sam pokop, bolje metanje žrtev v kraško jamo - brezno pa ima vse značilnosti prikrivanja zločina pred lastno in tujo javnostjo. V primeru Brezna pod Krenom je iz spominov peščice preživelih žrtev dokumentirano načrtno miniranje roba jame že med samim pomorom, dokončno pa so ga rablji opravili po končanem pobijanju junija 1945. Iz prvotnega lijakastega prepada, globokega morda 30 metrov in z ustjem, širokim kakšnih 5 metrov, je tako nastala na pol zasuta, močno posedena vdolbina, globoka zdaj približno 5 metrov; vrhnji rob je močno razbrazdan in meri v širino okrog 15 metrov. Gozdnat svet se proti jugovzhodu naglo dviga, zakraselo položno pobočje pa se od spodnjega roba jame spušča proti glavni gozdni poti, ki vodi v Željne v smeri Belega Studenca oziroma žage Rog. Od razpotja do nekdanjega morišča, zdaj domobranskega groba, vodi lepo vidna, dobro uhojena steza, ki jo mestoma obroblija z živo zelenim mahom porasle sive apnenčeve skale. Svet je razgiban, vrtačast, zadnja leta že precej izsekan, v pobočju nad Breznom se dvigajo stoletne mogočne smreke. V zraku je čutiti vlago in nenavadno tihoto, med drevjem se sukajo meglice.

Takšen je videz kraja nesrečne usode domobrancev, „pokošenega

travnika slovenske mladosti", kot je prelitje krvi pomenljivo imenoval v žalnem govoru prof. Justin Stanovnik. Kalvarija izročenih domobrancev je znana iz spominov preživelih. Najprej so bila zvijačna zagotovila britanskih oblasti na Koroškem, da razoroženo slovensko narodno vojsko želijo zaradi varnosti premestiti v Italijo. Nato so stekli prvi transporti z železnico skozi Karavanški predor na Jesenice, po drugi strani pa čez Pliberk in Hudo Luknjo na Celje in naprej v Teharje. Prevarano slovensko vojaštvo je bilo izročeno na milost in nemilost komunističnemu režimu. Usoda teharskih žrtev se je nato prav kmalu dopolnila v bližnji in daljni celjski okolici, po več mesečnem trpljenju v taborišču so preživeli le najtrdnješi mladoletni jetniki, izvzeti iz pomora. Jeseniški transporti so nadaljevali pot do jetniškega taborišča v Kranju, nato v Škofove zavode v Št. Vidu. Po odbiranju v zloglasne skupine A, B in C so za pomor določene žrtve vozili z vlakom čez Ljubljano v Kočevje, kjer se je dopolnila trpka pot mladih ljudi, slutečih neizogibni konec. Iz Kočevja so nato rablji vozili z žico zvezane in pretepane trpine s tovornjaki v roške gozdove, do Brezna pod Krenom in drugih znanih in neznanih krajev žalosti. Spomini peščice preživelih govorijo o špalirju mučiteljev, ki so ga morali preteči goli, pretepeni domobranci vse do roba brezna. Na robu črne globočine so jih posamič morili s strelom v tilnik, mnogi so omahnili v globino le obstreljeni, mnogi so pod gorjačami mučiteljev izdihnili že na stezi do groba. Slovenska *via dolorosa* je bila pošastna! Pomor je s krajšimi presledki trajal od 2. do 15. junija 1945, obstreljene, ranjene žrtve so mukoma umirale v vlažnem breznu. Peščica rešencev je prišla iz groba po čudežu, ohranili so pričevanje o brezumni moriji, ko je „brat moril Slovenca, brata“. Pomor domobrancev se uvršča med srhljive poboje vojnih ujetnikov, na primer templarskih vitezov po izgubljenih bitkah pri Hatinu v Siriji in Nikopolisu ob spodnji Donavi, da ne omenjamo poboja poljskih oficirjev v zloglasnem Katynskem gozdu. Vendar pomor domobrancev še presega po divjosti podobna takšna nečastna dejanja, še zlasti je tragično, da so ga zagrešili pripadniki enega izmed najmanjših evropskih narodov, v slepem maščevalnem besu nad „izdajalci“ in v utvarah neke totalitarne, brezperspektivnosti zapisane ideologije.

Davorin Vuga

Ob breznu Kočevskega Roga.

Brezarjevo brezno

RESNIČNA BORBA ZA SVOBODO

Množično ubijanje - čast ali sramota za Slovence?

„Dovolj vseh teh smrtnih obsodb in ubijanja in vsega tega pobijanja! Smrtne obsodbe nimajo več učinka! Nihče se več ne boji smrti!“.

(Milovan Djilas, Wartime, Harcourt, Braco, Jovanovich, New York, 1977, str. 449)

Poziv članom partije, naj se zares odpovedo komunizmu

Poziv partizanom, naj pokažejo svojo neodvisnost

Odrpito pismo g. predsedniku republike Milanu Kučanu in g. generalu Ivanu Dolničarju

Pod rubriko „Prejeli smo“ je Delo 21. januarja 1995 objavilo spomenico g. Ivana Dolničarja, predsednika ZZB in udeležencev v NOB državnemu zboru Slovenije. Dne 22. januarja je to spomenico omenil v televizijskem pogovoru z gospo Lidijo Hren predsednik republike in posebej pohvalil obžalovanje „pokončanja množice ujetih kolaborantnih enot“, ki so ga bojda že večkrat izrekli borci in udeleženci NOB. Iz tega razloga si dovoljujem nasloviti na oba naslednje odrpito pismo:

Spoštovani g. predsednik Kučan in g. Dolničar,

v Spomenici državnemu zboru Slovenije je g. Dolničar ob pritrjevanju g. predsednika Kučana napisal sledeče: „... ne moremo mimo odnosa do dogodkov, ki so se sicer zgodili že po 9. maju 1945, ko so na slovenskem ozemlju pokončili množico ujetih pripadnikov kolaborantskih enot mimo sodišč in možnosti zagovora. Borci in udeleženci NOB smo že večkrat in med drugim tudi v že omenjeni spomenici DZ - javno obžalovali ta dejanja, ki jih obsojamo kot nekaj, kar je v popolnem neskladju z duhom NOB, v katerem smo si dobesedno prizadevali omejevati in kaznovati izbruhe maščevalnosti in nečloveškega odnosa do nasprotnikov, ki jih samodejno poraja surova vojna“.

G. Dolničar, seveda je bilo masovno ubijanje nasprotno duhu NOB, toda pri nas v Sloveniji smo imeli dva NOB. NOB poštenih ljudi in „NOB“ (pod narekovajih) komunističnih voditeljev. Za komunistične voditelje je bilo množično pobijanje popolnoma naravna stvar.

Ne pozabimo, da sta bili KPJ in KPS stalinski partiji. Komunistični voditelji so Lenina in Stalina malikovali do te mere, da je jugoslovanski

super voditelj Milovan Djilas napisal omledni sestavek, objavljen v Borbi 7. novembra 1942, ponatisnjen v **Milovan Djilas, Članki 1941-1946, Cankarjeva založba v Ljubljani, 1948:**

Ko je prebudil zgodnje beograjsko pomladno jutro iz mirne vedrine hrušč hitlerjevih letal ... se je pred očmi zbeganih prebivalcev prikazal očetovski, skrbni in smehtljajoč se Stalinov obraz ... je naš človek živo občutil, da je na svetu voditelj, učitelj in oče narodov, ki misli na nas in ki nas nikoli ne pozabi ... je postal Stalin najbližji in najdražji tovariš, ki bodri in tolaži, njega boli trpljenje naših narodov, on se veseli uspehov naših borcev za svobodo; to je tovariš, ki sedi s teboj v zasedi, hladi tvoje rane, ti vliva pogum, da nikoli ne kloneš in gleda pohvalno na tvoje junaštvo in tvoja plemenita dela ... Kaj je še večja čast in še večja sreča kakor čutiti, da je tvoj najbližji in najdražji tovariš Stalin? ... pohvali Stalin, graditelj lepše usode človeštva ... Tudi naši narodi so zapeli preprosto, a ganljivo pesem o borbi, pesem o velikem Stalinu, pesem o ruskih bratih, katerim je dano, da rešijo slovanski rod pred iztrebljenjem, ves človeški rod pa pred vrnitvijo v barbarstvo. Stalin je postal najdražja podoba ... Z njegovim imenom na ustih umirajo naši junaki na fašističnih moriščih ... Veliko in močno domovino socializma je Stalin smelo popeljal po poti sreče in blagostnja. Marxov, Engelsov in Leninov nauk je razvil in ga spremenil v dnevno življenje milijonov ... Kje bi bil danes svet brez Sovjetske zveze? V mraku fašističnega barbarstva! Brez Stalina bi sonce mračno svetilo ... Stalin je najsrdečši nasprotnik vsega nečloveškega ... je ustvaril Stalin veličastno pesnitev o svobodi in bratstvu med ljudmi in narodi - Stalinovo ustavo ... Sovjetska zveza ne le da noče zaslužnjevanja drugih narodov ... To pa je zato, ker učenec in sodelavec velikega Lenina, ker je najboljši sin delavskega razreda in slavne boljševiške partije, ker se je v njem utelesil duh Velikega oktobra; z njim diha vse, kar je danes velikega, plemenitega in svobodoljubnega v človeškem rodu ... Ko potihne vojna in zaplovejo narodi v pristan miru, v srečno življenje brez sužnje in gospodarjev, bo videl bodoči človek, ko bo pogledal nazaj, v vsem samo Lenina in Stalina. Onadva sta storila, da se človek veseli življenja, človeku, delu - pomladi sta dala sinjino, cvetju vonj, pticam pesem in ljudem dušo. Onadva sta storila, da sije sonce ljudem svetlo in radostno ..."

Ta njihov ljubljani Stalin je skupaj s Hitlerjem najhujši zločinec človeštva. V **Sunday Telegraphu** je 15. januarja 1995 **Niall Ferguson** napisal članek, v katerem opozarja na to, da je krivično dolžiti Hitlerja vsega hudega, obenem pa pozabljati na Stalinove zločine. Ta hudodelec je po najnižjih cenitvah, če izpustimo smrti zaradi lakote, ki jo je povzročil sovjetski sistem, med leti 1928-1941 dal ubiti 7,9 milijona sovjetskih državljanov iz

političnih razlogov, to je likvidirati jih kot razredne sovražnike.

Sploh se ni potrebno sklicevati na Stalina. Zadosti se je ozreti na komunistično ideologijo - „teorijo“. G. predsednik Kučan in g. general Dolničar nedvomno poznata marksistično-leninistično-stalinistično „teorijo“ boljše od mene in vesta, da t. i. komunistična „morala“ obvezuje komuniste, da uporabljajo vsa sredstva, vštevši umor za dosege revolucije, t. i. komunistična strategija in taktika pa predpisuje laži in prevaro. Komunisti trdijo, da se bore za narodno svoboditev, medtem pa jim v resnici gre za oblast. Komunistična „morala“ napravlja iz KP v načelu zločinsko partijo množičnih umorov.

Ta partija se je vsilila NOB kot voditelj - „hegemon“ in je iz nje napravila nekaj docela drugega. Ljudje, ki so se zares hoteli boriti proti nacistom in fašistom, so se znašli v nemogočem položaju, bodisi v okviru NOB ali izven njega. Če so bili v NOB, je bil pritisk, da se udeležijo „revolucije“ in ubijanja, če so bili izven NOB, so jih komunisti proglašali za peto kolono, izdajalce in še marsikaj. Ko so nas Nemci napadli, ni bilo v Sloveniji nobene resne skupine, ki bi pomišljala na sodelovanje z njimi. V Jugoslaviji so bili za sodelovanje z Nemci ustaši, medtem ko je že pri ljotičevcih ta namen vprašljiv. Bila je sicer cela vrsta previdnežev in strahopetcev, ki so hoteli blažiti okupacijo, toda ne zato, da bi pomagali Nemcem in Italijanom.

Skratka, velika večina jer bila za odpor, ki je bil moralno nujen in vojaško potreben, vendar so se začele goditi čudne stvari.

I.- Enačenje ustašev z oficirji, ki so razdrli pakt s Hitlerjem

Milovan Djilas piše v **Memoir of a Revolutionary (Harcourt, Braco, Jovanovich, New York 1973, str.388)**, da je kmalu po 6. aprilu 1941 Tito sklical posvet komunističnih voditeljev v Zagrebu. Na tem posvetu je Tito postavil novo tezo: možnost, da komunisti neposredno prevzamejo oblast, s čimer je zanikal, da bi revolucija morala iti skozi dva stadija, buržuaznodemokratskega in proletarskega, kar je bilo stališče partije do tedaj, sprejeto zaradi sklepov Kominterne. Tito je govoril kot praktik, ne kot teoretik. Sprejeli so tudi resolucijo, da bodo začeli s propagando proti oficirjem (ki so se skrivali v gorah), da bodo začeli oboroženo borbo proti njim prav kakor proti ustašem in njihovim zločinom ... Moskva je na to odgovorila s hudo kritiko ... Tito se je umaknil. Vsaj v besedah. Toda besede so kasneje imele velik vpliv na dejanja. Nekaj kominternovske terminologije narodnega boja je prodrlo v naš lastni žargon „ljudske osvoboditve“.

Važni sta dve stvari: jugoslovanski komunistični voditelji so se od vsega začetka menili, da bodo z oficirji, ki so se očitno želeli boriti proti

Nemcem, postopali enako kot z ustaši, nemškimi kolaboraterji. Celo Kominterni (Stalinu) se je zdelo preradikalno. Pozabiti ne smemo, da so prav oficirji razdrli pakt s Hitlerjem.

Djilas zaključuje (str. 390) „Mi komunisti nismo nikdar uporabljali takih metod - umorov - niti proti policistom in provokatorjem. Toda prihajali so drugačni časi“. Na str. 75 knjige **Wartime** dalje piše: „Toda kdor želi voditi vojno in revolucijo, mora biti pripravljen ubijati, ubijati svoje sonarodnjake, celo svoje prijatelje in sorodnike“.

Scenarij za tragedijo so komunisti napravili že aprila ali maja 1941, toda zatem so nekaj časa še bolj ali manj učinkovito sodelovali z drugimi odporniki, predvsem s četniki v Srbiji.

II.- Smrt vsakemu, ki se bori proti okupatorju izven OF

Razkol je prišel decembra 1941. Takrat je Osvobodilna fronta v Sloveniji dodala dve točki svojemu programu, in sicer, da prevzame suverenost nad slovenskim narodom in da se ne sme nihče boriti proti okupatorjem izven OF. Če bi se, ga je treba imeti za petokolonaša in izdajalca in likvidirati. Nagodetova Pravda je proti temu protestirala in bila izključena iz OF (Glej ponatis **Pravdine spomenice OF** v knjigi **Ljuba Sirca, Med Hitlerjem in Titom, DZS, Ljubljana 1992, razne odločbe OF in Branko Petranovič, Revolucija i kontrarevolucija u Jugoslaviji 1941-1945, Rad, Beograd 1983, str. 336**).

Neposvečeni smo v Sloveniji šele leta kasneje zvedeli zakaj se je šlo. Potem ko je Rdeča armada kasno jeseni 1941 potisnila Nemce pred Moskvo nekoliko nazaj, je Stalin na proslavi oktobrske revolucije izjavil, da bo vojne konec l. 1942. (**Petranovič, str. 313**). Pod vtisom takih izjav svojega idola, so modri jugoslovanski voditelji zaključili celo, da bo vojne konec v dveh mesecih in da se bodo Nemci pod vodstvom KP Nemčije uprli Hitlerju (**str. 327**). Hkrati je šlo tudi za to, da komunisti niso zaupali Britaniji, kar je vplivalo na „razredno radikalizacijo“, kakor pravi Petranovič na str. 316. To je bila posledica nesmiselne vere v takojšnjo sovjetsko zmago.

Komunističnim voditeljem se zdi, da se mudi in da je treba preiti na „drugo etapo“, in sicer proletarsko fazo revolucije (**str. 315**). Kominterni je svarila pred sektaštvom (to je prezgodnjim razkrivanjem pravih komunističnih ciljev) (**str. 315,316**) in kasneje so poskusi prehoda na „drugo etapo“ označeni kot „skretanja“ (**str. 315**), toda 14. decembra 1941 je politbiro pisal pokrajinskemu komiteju KPJ za Srbijo, nato pa še drugim deželnim vodstvom, o „drugi etapi“, s čimer je začel zaostrovati razredni element v narodnoosvobodilni borbi (**str. 321**). Nastala je zmeda: na eni strani govor o „drugi etapi“, na drugi o „širokosti narodno-osvobodilne

fronte" (str. 22).

Neglede na to sta se „druga etapa" in „razredni radikalizem" kmalu izrodila v množično ubijanje. V Črni gori so že jeseni 1941 „skretanja" spremljale likvidacije „petokoloncev". (Narekovaji Petraničevi, str. 315). Množične likvidacije so del ustraševanja povsod, posebno v Crni gori in vzhodnji Hercegovini. Za sovražnike narodnoosvobodilnega gibanja niso imeli samo „današnjih", marveč tudi „jutrišnje" nasprotnike (str. 331). Posameznim vodstvom predpisujejo, koliko ljudi morajo likvidirati. Izgovora, da ni „petokolonašev" niso trpeli. Deset dni kasneje (po 28. 2. 1942) je vrhovni štab zapovedal: „*Morate se poslužiti represalij proti četnikom. Morate požgati nekaj hiš okorelih zlikovcev in razbojnikov, obvezno pa vse hiše četniških vodij. Vse njihovo imetje je treba konfiscirati ... Dokler ne likvidirate četnikov, se izogibajte borbi z Italijani ...*" (str. 332).

Razredne zaostritve so v Črni gori in Hercegovini imele pogubne posledice. Črno goro, ki je bila dotlej partizanska, so partizani čez noč izgubili (str. 333). Sami obračuni in eksekucije dejanskih in izmišljenih nasprotnikov narodnoosvobodilnega gibanja so izzvali rezultate povsem nasprotnih od pričakovanih. Gibanje so zapuščali dotedanji pristaši. „Rdeči teror" ... - posebno za nedokazana dejanja kolaboracije in sovražnih manifestacij ... (str. 334). Sovražniki narodnoosvobodilnega gibanja ne bi mogli zapeljati ljudstva, če ne bi bilo sektaštva KPJ. (str. 335).

Linijo razredne zaostritve so začeli opuščati marca in aprila 1942. Razen kritike Kominterne je vplivala tudi neposredna življenska realnost in praksa. (str. 328).

Pismi, podobni pismu v Srbijo, je CK KPJ pisal tudi CK Slovenije. Vrhovni štab pa Izvršilnemu odboru OF (str. 323).

O posledicah piše Kardelj 18. maja 1942 Titu in poudarja „težke sektaške aberacije" (na to so se komunistični voditelji zmerom izgovarjali, ko so njihova navodila povzročila strahoto). Sektaši se baje niso izogibali streljanju „zaveznikov", še manj pa „fabrikantov in bogatašev". T. i. II. grupa je samo na majhnem odseku likvidirala povprečno 60 ljudi mesečno. Najhujše bi bilo, če bi nastal vtis o novi oblasti kot „strahovladi" (str. 481).

Djilas potrjuje ugotovitve o začetku „razredne vojne" (Wartime, str. 118), ko opisuje, kako so 7. decembra 1941 na seji CK, kjer je imel glavno besedo Kardelj, sklenili, da se je oborožena borba proti okupaciji razvila v razredno vojno med delavci in buržuazijo. To Djilasovo poglavje ima naslov „*Državlanska vojna v vojni*". Kardelj je imel, kar se je dogajalo, za revolucijo že prej (Wartime, str. 95), toda izraza niso uporabljali, ker bi dal reakcionarjem in protifašistom v roke besedno orožje.

Na str. 870 II. zvezka Svetinovega romana Ukana (Ljubljana 1971) je opisano, kako se je „razredna vojna“ začela v Sloveniji: „Peklilo ga je (komandanta partizanskega odreda), da so izgubili Dolomite. Še v l. 1942 je bilo tu vodstvo Osvobodilne fronte. Prebivalci, čeprav pobožni, so bili s srcem za upor. Potem je prišlo do političnih in vojaških napak, ki se jih je spominjal z grenkobo ... Po nepotrebnem so pobili precej ljudi, namesto, da bi jih skušali pridobiti ... Ljudje so skrivnostno izginjali ... Upel se je, ko so ga poslali ubit lastno dekle, pa zaradi tega ni izgubil vere v vstajo“. Na str. 55 III. zvezka Svetina polaga naslednje besede v usta partizanskemu komandantu: „Ne samo farji, tudi mi smo ustvarili belo gardo, ker nismo znali po človeško ravnati z ljudmi“.

Bela knjiga slovenskega protikomunističnega upora 1941-1945 (USA 1986) navaja rezultate „razrednega boja“. Že v l. 1941 so komunistični voditelji dali pobiti 56 ljudi in eno družino. Med 56 ljudi je všteti 5 žensk (dve materi ubitih) in en otrok. Od začetka 1942 do prve bitke med partizani in nasprotniki, 11. julija 1942, je bilo v ljubljanski pokrajini ubitih nekaj pod 500 ljudi, med njimi 125 žensk.

Ni jasno, ali so komunisti pričakovali, da se bodo pustili ljudje (posebno pristaši najmočnejše slovenske stranke SLS) mirno pobijati. Svetina popisuje, kako je partizanski komandant pobil vso družino in dodaja: „Tam, kjer so nas prej pričakovali s kruhom in mlekom, so nas poslej z orožjem“. Kardelj je kasneje govoril o „sektaskih napakah“ v Srbiji (Wartime, str.99), k čemur Djilas pikro pripominja, da je Kardelj delal isto v Sloveniji.

Vsekakor so komunistični voditelji s svojo brezobzirnostjo in ubijalsko strastjo nagnali ljudi v odpor proti sebi in končno mnoge v sodelovanje z okupatorjem, tudi take, ki niso imeli niti najmanjšega namena kaj takega storiti. Kot je dejal Tito: „Navsezadnje je bila to državljanska vojna. O tem nismo hoteli govoriti med vojno, ker nam ne bi koristilo“. (Vjesnik 24.5.1972). V tej državljanski vojni je ena stran naredila usodno napako, da se je dala zrinuti v roke okupatorju, čeprav je treba priznati, da je bila zaradi neprestanega komunističnega pritiska in ubijanja v nemogočem položaju. Enako hudo je, da so se nasprotniki komunistov v več primerih prav tako posluževali umorov.

Še danes se prepiramo o tem, ali so se komunistični voditelji borili za revolucijo ali za osvoboditev. Ne more biti dvoma, da za revolucijo po njihovih lastnih izjavah. Pri tem so seveda ubijali tiste, ki so govorili o revoluciji, ker so s tem izdajali komunistično skrivnost in tiste, ki se niso ravнали, kot da revolucija teče, ker se niso ravнали po tistem, kar so komunisti počeli. V knjigi Iskanja, Partizanski knjižni klub, Ljubljana

1994, na str. 6 in drugod gospod Mitja Ribičič spet načenja isto vprašanje in pravi: na prvem mestu se ponavlja trditev, da NOB ni bil protifašistični boj, boj proti okupatorju, osvobodilni boj, pač pa **državljanska vojna**, s podmeno, da je bistvo državljanske vojne spopadanje med državljani istega naroda. Komu naj zdaj verjamemo: Djilas, Kardelju in Titu ali gospodu Ribičiču?

III.- Zatrje političnih sopotnikov in stiki z Nemci

Kljub temu, da so spomladi l. 1942 pod pritiskom Kominterne jugoslovanski in slovenski komunisti prenehali z „razredno zaostritvijo“, so pobijanje nadaljevali. Od 11. junija 1942 do 8. septembra 1943 so komunisti pobili čez 1000 civilistov, med njimi kakih 150 žensk. Do konca vojne so komunisti pobili čez 3000 civilistov, medtem ko je v bojih s njimi padlo le nekaj nad tisoč slovenskih antikomunistov.

Pomladi 1943 so se lotili svojih zaveznikov, krščanskih socialistov. V brošuri **Edvard Kocbek: Pričevalec našega časa, uredila Boris Pahor in Alojz Rebula, Trst 1975**, pripoveduje naslovna oseba, kako je Kidrič začel pritiskati nanj, naj se odpove posebni organizaciji za krščanske socialiste in prizna vodilno vlogo partije. Grozil je, da bodo sicer trpeli njegovi pristaši. Kocbek se je uklonil hegemonom.

Tako imenovani „Pugleški sporazum“, ki ga je Kocbek marca 1943 pod prisilo podpisal, je slovenska posebnost. Djilas (**Wartime**, str. 334) se je čudil, zakaj so se „naši“ zavezniki v antifašističnem gibanju odpovedali neodvisnosti celo formalno in je vprašal Kardelja. Kardelj je vse lepo razložil, češ da je Osvobodilna fronta nujno prenehala kot koalicija, da pa se je nadaljevala kot široka fronta itd. Pugleški sporazum oziroma pritisk na Kocbeka, naj se odpove neodvisni organizaciji, ni dal misliti Titu, ko je kako leto kasneje lagal Churchill, da je cilj komunistov demokracija, saj je Osvobodilna fronta v Sloveniji že več strankarska organizacija. Pač spet prevara povzdignjena v komunistično strategijo in taktiko.

Spomladi leta 1943 so se jugoslovanski komunisti pogajali z Nemci. O tem je našel nemške dokumente Walter R. Robert in jih objavil v **Tito, Mihajlovič and the Allies, Rutgers University Press, N.J. 1973**. Djilas sam navaja Robertsa in priznava, da so podatki točni. Na pogovore so šli Vladimir Velebit, Koča Popović in Milovan Djilas. V svoji pripovedi o tej epizodi kaže Djilas precejšno nelagodnost, vendar se posebno kar zadeva ruske ugovore proti stiku z Nemci, sklicuje na Tita, ki je vzkipele: „*Tudi oni najprej mislijo na svoje ljudi in svojo vojsko!*“ (**Wartime**, str. 231). Kaže, da je šlo za to, da boji med Nemci in partizani za nekaj časa prenehajo, ker so se komunisti hoteli „posvetiti“ četnikom, in za obljube, da se bodo partizani borili proti Britancem, če se izkrcajo. (**Wartime**, str. 243).

Morda je šlo za vojno zvijačo, toda zakaj potem ne bi mogli razložiti kot vojno zvijačo tudi ravnaža drugih.

Jesen 1943 je ob Italijanski kapitulaciji prinesla končno ločitev duhov, vsaj v Sloveniji. Upanje je bilo, da bo italijanska kapitulacija vendarle združila Slovence v boju proti Nemcem. Kdo je to upal?! Slovenski četniki so se zbrali na Grčaricah, vaške straže na Turjaku. Seveda komunistom ni prišlo niti na misel, da bi jih pustili, da se borijo proti Nemcem vzporedno z njimi. Ob pomoči italijanske artilerije so jih napadli in delno pobili, delno postavili „pred sodišče“.

Po Djilasovih podatkih je bilo na Turjaku kakih 700 vaških stražarjev, ki so jih komunisti vse pobili (**Wartime**, str. 238). Ko je Djilas vprašal Kardelja, zakaj so pobili prav vse, je Kardelj odvrnil: „*To jih bo demoraliziralo*“. Pri Grčaricah so prav tako pobili kakih tristo četnikov.

Izložili so le tiste, ki so jih potem s pompom, kakršnega je pač dopuščalo začasno zasedeno Kočevje, sodili. Mnogi komunistični voditelji še danes trdijo, da je kočevsko sojenje potekalo po vseh pravilih kazenskega postopka in po obstoječih zakonih.

„Obstoječe zakone“ je slovenska OF sprejela dve leti prej.

Od kod je OF dobila pravico zakonodajne dejavnosti? OF je bila v bistvu povezava med komunistično partijo, Kocbekovimi krščanskimi socialisti in Rusovimi levimi sokoli. Kocbekovci in rusovci so bili v najboljšem primeru strančici, KPJ je imela v vsej Jugoslaviji menda 12.000 članov. Kaj je bilo to v primerjavi z SLS, ki je imela v Sloveniji za seboj kakih 60 odstotkov ali več volilcev? Komunisti so se sklicevali na to, da oni „znanstveno“ poznajo bodočnost in vedo, kaj je dobro za človeštvo. To je bilo za pametne ljudi le dokaz, da sploh ne vedo, kaj znanost je, in da so imeli za „znanost“ Marxsove špekulacije, ki so bile sploh brez vsake stvarne podlage.

Seveda bi bilo povsem nekaj drugega, če bi se komunisti držali splošno sprejetih pravnih načel. Nedvomno je splošno sprejeto načelo, da državljani med vojno ne sodelujejo s sovražnikom. Toda na kočevskem procesu ni šlo za to; šlo je za to, da so komunisti prepovedali, da bi se kdor koli boril proti sovražniku, če ni sprejel njihovega vodstva. To je perversnost, ne pa splošno sprejeto pravno načelo. Zato je tudi kočevski proces farsa in se človek celo obotavlja, da bi ga imenoval sodni umor namesto umor najpodlejše vrste.

Napisal sem, da je kaznovanje sodelavcev s sovražnikom splošno pravno načelo. Prav nobene pravice kaznovati jih pa nima tisti, ki jih je z neprestanimi napadi in pomori prisilil, da so se zatekali k sovražnikom.

Tako so komunisti pripravljali revolucijo

V prejšnji številki „Tabora“ ste lahko brali pričevanje komunista Apiha, „Kako so se v bivši Jugoslaviji komunisti vzgajali v jetnišnicah“. Navedli bi lahko več primerov n. pr. o Begunjah pri Cerknici, o Šentjoštu, Šentjerneju, krajih, kjer so prevladovali krščansko usmerjeni ljudje, po večini člani KA in prosvetnih organizacij.

Komunistično vodstvo je najprej začelo pobijati svoje nasprotnike v Ljubljani, skoro istočasno pa tudi v omenjenih vaseh. Komunistična statistika navaja v svojih poročilih, da je v Ljubljani sami umorila 900 oseb, nič manj na ljubljanskem barju. V načrtu je imela pokol 12 tisoč Slovencev, ki so se protivili vpisati se v OF ali KPS. VS so pri nekem partizanu našle imenik teh določenih žrtev. Imenik sem pokazal tudi učiteljici Podbevškovi.

Tokrat o Begunjah oz. Menišiji! Begunje so slovele po svojih katoliških organizacijah in vzglednemu župniku Turku. Ta je pogosto obiskal Ljubljano in iskal nasvete pri prijatelju Jožetu Košičku in glavnem uredniku „Slov. doma“ Mirku Javorniku. Fantje in dekleta so se radi udeleževali predavanj ideološko močnega časnikarja, ki jim je že takrat dajal pobude vztrajnosti za ohranitev njihovih visokih idealov. Beograd je v tem času prepovedal „Orla“ in udejstvovanje Prosvete. Predsednik Janez Hiti je znosil skoro 400 knjig iz prosvetne knjižnice v svoj dom, lastnino pa prepisal v župnijsko last.

Partija je ljubosumno nadzorovala Hitijevo delo in poslala v okoliške vasi terence, med njimi je bilo tudi nekaj domačinskih zanešjakov. Občinski tajnik Pintarič, sedaj župnik v Argentini, je kot štajerski begunec, ugotovil, da neznani terenci vohunijo za vsemi, ki z nezaupanjem sledijo novicam o pojavih jugoslovanskih četnikov. Fantje in možje po njegovi izjavi niso bili zanje, niti proti. Nekateri begunjski fantje, tako g. Janko Maček, so bili za upor, šele po komunističnih umorih so ugotovili, da sta v ozadju KP in OF. Vodilne komuniste so posebno vznemirjala predavanja o komunizmu v katoliški dvorani, nekdanj Prosvetnem društvu. Katoliške organizacije so posebno oživele po veličastnem zborovanju FO in DK v Celju. Škof dr. Jeglič je takrat napovedal „satana, težke čase“ in zbrano mladino opozoril na komunistično nevarnost.

Ne morem trditi, v koliko je posegel v begunjske razmere France Kranjc, sodnijski pripravnik na celjskem okrožnem sodišču. Živel je v lepi vili na Jožefovem hribu z ženo Katarino, osebno prijateljico Dare Celinškove iz Mozirja, moje mladostne prijateljice. Naj velja moje pričevanje kot očitveca, da sem na obisku videl na steni jedilnice sliko Stalina.

V Begunjah je decembra 1941 pod streli atentatorja padel še ne osemnajstletni Marjan Pregelj, brat duhovnika Ivana Pregeljca. Nekateri domačini so domnevali, da je bila smrt namenjena svaku trgovcu Medenu, možu krščanskega prepričanja.

Narodni „heroj“ Stane Semič - Daki, Bločan v svoji knjigi „Najboljši so padli“, pripoveduje, kako mu je zločinec Baebler, ko se je srečal z njim zapovedal, stroge nastope proti nasprotnikom komunizma in OF, ne samo vse uničiti, marveč tudi izropati in zažgati hiše.

Spomladi 1942. so se v Menišiji pojavili možje z rdečo zvezdo. Začeli so prirejati sestanke in na njih grozili vsem s smrtjo, če bodo nasprotovali OF. Znani komunistični zločinec Hace Matevž, ki je en dan pred nemško zasedbo Štajerske pobegnil iz jetnišnice, tako imenovanega celjskega Piskra, je v Loški dolini razdeljeval zemljo večjih kmetov manjšim.

Nisem bil očitveca grozovitega komunističnega divjanja v Begunjah in celi Menišiji, vem pa, da obstaja v zdomstvu očitveca, rešenec iz teharskega pekla, domobranski častnik, begunski rojak. Odbor „Tabora“ pričakuje, da bo kmalu izdal knjigo o teh dogodkih. Je osebni soborec našega predsednika Ivana Korošca.

J. Kovačevo napoved, da bo tudi on posvetil z nadaljevanjem bodoče pisanje meniškijem junakom in mučencem, iskreno pozdravljamo. Slava padlim za vero in svobodo. Janezu Debevcu, njegovemu bratu Tonetu in Jožetu, mučeniku župniku Turku, vsem Hitijevim in drugim, ki so padli za Boga, Narod in Domovino.

V Begunjah so vzdali plošče z nad 200 imeni komunističnih žrtev. Kronika navaja, da so komunisti pobili 199 Slovencev, v boju je padlo nekaj deset. Kar je najbolj značilno, da so komunisti pobili 199 Meniševcev, slovenski domobranci niti enega.

Kot pomembno dejstvo navajamo, da se je blagoslovitve plošče udeležil pisatelj dr. Stanko Kociper, tajnik generala Rupnika in prezidentov zet. Slava mučencem!

V Srbijo pregnani Celjan

ZAMEJSKA IN ZDOMSKA LITERATURA

Beli spomini - Ivan Korošec

Pred kratkim je izdal Ivan Korošec iz Buenos Airesa novo leposlovno knjigo **Beli spomini**. Izšla je pri založbi Ilex v Ljubljani in je njegovo 7. leposlovno-spominska knjiga. V njej je na 178 straneh 38 novel, črtic, spominskih zapisov in krajših črtic iz vojnega in povojnega pisateljevega življenja. Vse so polne ljubezni do slovenske domovine, ki je bila prepuščena italijanskemu in nemškemu okupatorju in komunistični partiji.

Ob tem pravi pisatelj: „Rad bi prikazal srce in dušo drznega, odločno zavednega slovenskega fanta iz tistih težkih dni naše zgodovine, v katerih je vzkipela narodna zavest tako močno, da je zabrisala tedanja nasprotja in sovraštva za skupno skrb in pomoč razkosanemu, nezavarovanemu, osamljenemu narodu. Ko je KP izrabila stisko okupiranega naroda za svoje revolucionarne namene, se ji je slovenski fant odločno uprl. Ideja Bog - Narod - Domovina je bila močnejša od nasilja“.

Pisatelj je bil 17. maja 1942 med 17. ustanovitelji prve Nacionalne ilegale v Gorjancih. Ni se želel bojevat s partizani, vendar ko so bili napadeni se je moral. Pozneje je bil v Rupnikovem udarnem bataljonu, po vojski so ga Angleži izročili partizanom, da so ga odpeljali v Teharje. Od tu je pobegnil, se vrnil na Koroško, študiral v Spittalu ob Dravi in od 1949 v Argentini, kjer si je potem uredil življenje. Ves čas je tudi pisal in kulturno deloval.

V knjigi „Beli spomini“ so važnejše nasledne novele: **Fata morgana** je balada o Jerneju, ki je bil z očetom na Rabu, potem pri partizanih (oče je umrl na Rabu), zaradi partizanske krutosti je pobegnil k domobrancem. Bil je v Rupnikovem udarnem bataljonu. Ko so šli skozi Kočevski Rog, so se pomotoma udarili z Meničanovim udarnim bataljonom in veliko jih je padlo. Jernej je bil ranjen, pri Koprivniku so ranjence naložili na ambulantno, partizani so jo napadli in vsi ranjenci so zgoreli.

Irena je novela o kmečkem dekletu, ki se je čudežno rešila iz goreče hiše, zbežala k domobrancem in skrbela za ranjence. Dvakrat jih je rešila smrti: prvič je z njimi prebrodila naraslo Krko, drugič je pomagala riniti bolniški vlak preko avstrijske meje. Dekle je preprosto, naravno in polno življenskega poguma, ne misli nase, ampak samo na druge.

Poslednja pesem je polna človečanskih čustev, medčloveške ljubezni in žalovanja za mrtvim nasprotnikom. Domobranski poveljnik je v boju ustrelil partizanskega oficirja, sedel poleg njega in razmišljal: „Škoda te je fant, če bi me počakal, sicer pa, morda bodo že jutri podrli mene, pa vendar

sva oba brez greha: ti in jaz. Morda celo z istimi ideali, z istim hrepenenjem: velika, svobodna Slovenija, in vendar sva sovražnika, prekleta revolucija!”.

Pisatelj sedi v Argentini ob reki Rio de la Plata, ko se pripravlja nevihta, in pred oči mu pride Cerkniško jezero, ko se je nad Javornikom pripravljala huda ura. Tedaj so jih poslali v hribe nad Idrijo: „Ko so prišli na vrh, jih je pozdravilo pomladno sonce. Vsakega posebej je poljubilo. V tisoč kristalnih so se kopale rosne trave. Po rožmarinu in nageljnih je dišalo, po mladi praproti in resju. Nekje za bregom se je oglasil kos“.

Sredi te idile pa so zagrmeli streli in bombe, kot bi stresal točo, in grmelo, da se je treslo ozračje. „Juriš, huraaaa!“ se je utrgalo z obeh bregov - krajši spopad in Drago je našel mrtvega partizanskega oficirja in mu bilo žal zanj. Pisatelj zna tako občuteno in doživeto poustvariti naravno lepoto in pomladno cvetenje, da še spopadu odvzame kruto tragičnost.

Več novel je zajetih iz taborišč po vrnitvi v Jugoslavijo. Pod novelo **Rožni venec** je napis (Resnična zgodba). Stane je bil v taborišču, četni komisar ga je spoznal in ko ga je tepel, mu je razstrgal srajco. Pod njo je visel rožni venec. To ga je tako pretreslo, da ga je rešil: oba sta postala duhovnika. Preprosta zgodba, vendar napisana tako prepričljivo in prisrčno, da bralca gane.

Zlata alianza (poročni prstan) je zgodba o Vinku in Zinki, ki se v taborišču poročita, da bi šla skupaj po svetu, oba so vrnili in sta končala v Kočevskem Rogu.

Tudi Pavla in Stane sta se poročila v taborišču, čeprav jo je snubil poljski častnik Ignacij. V Argentini sta dobila tri sinove, vsi trije so se potujčili in poročili z domačinkami. Ko ji je umrl še mož, je ostala Pavla sama in zapuščena. Našel jo je Poljak in jo pregovoril, da sta se vzela, vendar se ni znala več vživeti v družino in okolje. Ko je šla zamišljena preko železnice, jo je povozil vlak.

To je druga stran „slovenskega čudeža“ v Argentini. Če je večina ostala zvesta slovenstvu, so se nekateri odtujili in utonili v tujem jezikovnem morju. Pisatelj nikogar ne obsoja, pripoveduje stvarno in nepristransko.

Proti koncu knjige je nekaj črtic, v katerih je opisal kraje, kjer so umrli domobranci. Značilna je še **Sprava ob slovenski lipi**, kjer pravi, da bosta domobranec in partizan sedla pod lipo sprave in si podala roko. Oba so zaslepili tisti, „ki so se naju polastili, ki so ukradli najin idealizem“.

Knjiga Beli spomini Ivana Korošca je prepričljivo leposlovno delo, nov uspeh v njegovem leposlovnem ustvarjanju. Prijetno učinkuje njegova široka odprtost do ljudi in dogodkov, ki jih opisuje in poustvarja, njegova navezanost na naravo, ki jo zna prenašati v knjigo z vsemi njenimi barvami in vonjem. Ljudje so živi in nazorni, izrezani iz resničnega življenja, dobri in pošteni, zavedni Slovenci. Knjigo je posvetil „Mojima dvema otrokoma“.

Mladika

55 let pozneje

17. maj 1942

Pohod pionirjev Nac. ilegale

Majski večer -

Mesec je za konico pripet

v vrhovih smrek.

Pod njimi skrivnosten šepet

sedemnajstih

odločnih postav:

za SVOBODO ALI SMRT,

dokler sovrag

ne bo strtl,

da narod svoboden

bo vstal.

TONE KUNTNER

Kdor zida zares

in z resnico,

kdor zida z ljubeznijo

in za ljubezen -

ta ne zida le zase,

ta zida za vse

in zida prihodnost.

Kdor zida z lažjo

in s prevaro

kdor zida na temelju zla -

ne zida., temveč podira.

In če le sebi podira,

dela brezumje,

če pa drugim, dela zločin.

V sencah smrek

zavite, temne postave

molijo prisego borbe

- ne sprave

s tirani

zasušnjene zemlje:

„SVOBODA ALI SMRT!“

dokler naroda sovrag

ne bo strtl!

Še o Javorovici

Sporočilo Uredništva

V Taboru štev. 3-4 ste brali članek „Dosje in zablode“ Zarka Žbogarja - iz Sajatove šole.

Namen uredništva v svoji demokratični smeri je bil prikazati strupeno, umazano ponavljanje laži in klevet proletarca, katerega so bogovi udarili s slepoto, obenem pa podati resnični vzrok, zakaj je na Javorovici padlo toliko partizanov. To zadnje je zaradi muhastega tiskarskega škrate - žal, v omenjeni številki izpadlo.

Sicer dovolj zgovorno priča že naslovna slika revije štev. 3-4 o tem dogodku, vendar namen uredništva ni bil samo v tem. Za neljubo nepravilnost smo odgovorni in prosimo cenjene bralce, da nam oprostite.

UREDNIŠTVO.

V januarju t.l. je televizija Ljubljana prinesla dokazna pričevanja očitvidcev partizanskih umorov - številna grobišča in izkopane kosti v celjski okolici.

Vsi ti in drugi množični poboji so narodu že znani in od naroda (demokratične oblasti še ne) marsikje obsojeni!. Vendar je bil prikaz na ekranu veliko presenečenje za vso Slovenijo, posebno še za Ljubljano, ki se prizadeva pokriti komunistično tiranijo in holokavst s plaščem demokracije prebarvanih komunistov.

Ker so mediji v večini še v rokah teh, je drzni časnikar iz previdnosti vstavil tudi nekaj slik iz partizanskih arhivov javorških padlih partizanov.

Ti padli so bili pokopani v Šmarju pod Gorjanci. Vendar slike ne prikazujejo pokopa, temveč odkop po vojni že razpadlih trupel, katera je partija prepeljala na Sv. Urh in jih tam razkazovala za svoj znani teater.

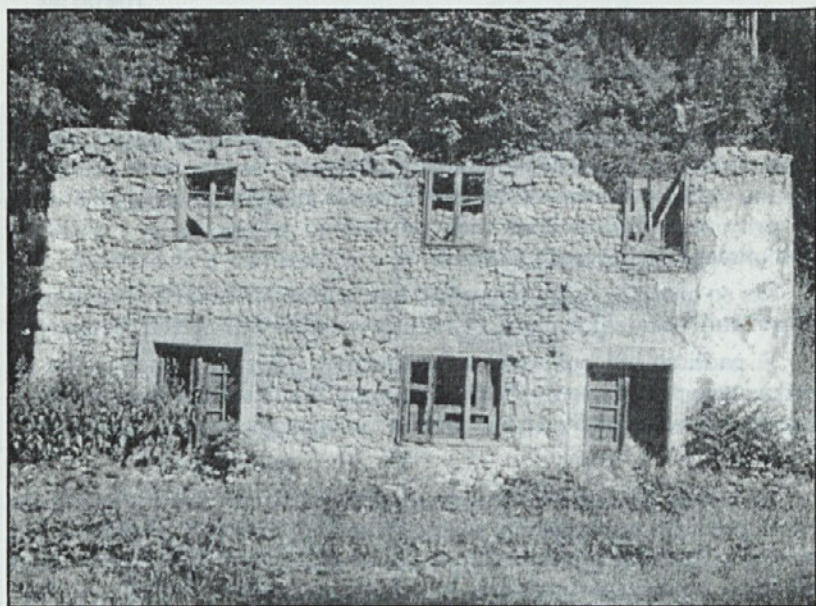
Na Javorovici so se obkoljeni, presenečeni partizani Cankarjeve brigade začeli predajati z dvignjenimi rokami in klici: „Ne strelati!“. Domobranski strojničar Kukec se je približal in jih začel razoroževati. Bil je smrtno zadet od strela političnega komisarja, ki je hotel preprečiti predajo. Nastala je panika med zajetimi, beganje in brezglavo streljanje na domobrance. Naravno na strele so odgovorili streli - - .

Nobenega klanja ni bilo g. Žbogar. Domobranci nismo nosili nožev, bilo bi nesmiselno. S partizani ni prišlo do borbe na nož, bežečih bi noži ne dosegli!

Gospod Žbogar nam svetuje, da nehajmo govoriti resnico. Vem, to peče in razjeda, kadar je resnica boleča. Morda je prav zato med partizani toliko strahu in obupancev, da jim niti polstoletno poveljevanje in suknjiči obloženi z medaljami ne pomirijo težke vesti.

In tisto g. Žbogar, da so komunisti prevzeli vodstvo odpora proti okupatorju, ste tudi v zmoti! Ne, tega „odpora“ nisem videl nikjer, pa sem bil dolgo na terenu. Videl sem vodje krvave revolucije in občutil boljševiško divjanje proletarcev, ki so, izzivali okupatorja, da so podvojili narodno trpljenje. Videl sem izropane domove in prazne kmetije, gledal oskrunjena verska znamenja, porušene in požgane cerkve ter z grozo poslušal obupane sorodnike ugrabljenih, mučenih in pomorjenih rojakov po tej partijsko-osvobodilni vojski!

Ivan Korošec

Domobranksa hišapo komunistični „osvoboditvi“.

foto Marjan Šušteršič

Statistika zavezniških vojakov - žrtev revolucije in državlanske vojne v Sloveniji 1943/4

Eksekutorji. Partizani, večinoma po direktnem nalogu političnih komisarjev, komandantov, OZNE. Ideološki razlog, komunisti so se bali, da bi jim ti vojaki mogli biti ovira pri prevzemu oblasti. V par slučajih je igrala vloga tudi kraja uniforme, orožja, zlata.

Del informacije iz knjige „Taboščni arhiv priča“ dr. Filip Žakelj, Buenos Aires 1974. Vsi slučaji so specifični glede kraja likvidacije, mnogokrat s poznavanjem lokacije grobov!

Kraji likvidacije	ZDA osebje	Angleško	Oboje
Grčarice		1	
Jablanca	!		
Trebelno	4		
Čakovec - Majcen	3		
Leskovec	7		
Stična Višnja gora			6
Magozd pri Kobaridu			7
Kostanjevica na Krasu			1
Škocjan pri Javorniku			2
Borovnica		70	
Brezdanska Gmajna Prezid			40
Vrhpolje pri Vipavi		3	
Škrbina		6	
Žiri Ledina			15
Logatec		42	
Sorica Štajersko	2		
Logatec - dr. J. Godnič			8
Štajersko F. Kumelj		1	
Mozelj		3	
Temenica		2	
Primorska - Turk - Komider		15	
Tržišče		2	
Mačkovec - 4 pričevanja dokumenti!			57
Gorjanci	3		
SOE agenti (J. Vidic)		8	
Angleži POW (F. Ižanec Odprti grobovi II/190)		35	
SOE major Alfar C.G. Hekseth Prichard „Cahusac“		1	
Skupaj žrtev iz teh virov 345!	22	244	79

Usoda zavezniških vojakov, avionskih posadk v Sloveniji 1943/45

Zavezniška letala so v zadnjih dveh let svetovne vojne za bombardiranje Nemčije mnogokrat uporabljala zračno pot preko Slovenije. Odstotek poškodovanih, sestreljenih letal je bil velik, do 20%. Posadke so za tak slučaj dobile nalog, da skočijo iz letal ali, da zasilno pristanejo na ozemljih, ki so bili izven nemške kontrole. Partizani in četniki so dejansko mnogo takega zavezniškega osebja rešili in privedli do zasilnih letališč, odkoder so jih zavezniki odpeljali v že osvobojeno Italijo. Četniki so na ta način rešili približno 600 oseb, partizani še celo nekaj več.

Italijansko premirje je vezalo Italijane, da spuste vse zavezniške vojake, njihove vojne ujetnike. Del teh Angležov so se umaknili v Slovenijo, v upanju na rešitev.

Tretja skupina zavezniških vojakov so razni komandosi, ki so jih zavezniki pošiljali v Slovenijo. Njihova naloga je bila potom radia obveščati zaveznike o vojaškem položaju, o obrambenih sistemih, o vojni industriji, važnih transportnih komunikacijah iz vidika eventuelne sabotaže, uničenja. Med te komandose so zavezniki mnogokrat uvrstili ljudi, ki so znali hrvaško ali slovensko. Gre za naše inmigrante pa tudi bivše vojne ujetnike, ki so jih zajeli zavezniki.

Na žalost je lep del teh vojakov pustil svoja življenja tudi v Sloveniji. Mnogi, premnogi so postali posredno žrtve naše državljanske vojne. Naš levi tabor je v teh številnih zavezniških vojaki videl svoje sovražnike. Iz bojazni, da bi ti vojaki mogli biti ovira pri dokončni zmagi revolucije so jih enostavno postrelili. Žrtve so postali še posebno zavezniški vojaki, ako so na svoji poti preko Slovenije videli predvsem grozoto državljanske vojne in malo ali nič NOB. Poleg obeh navedenih razlogov je sem in tja igral neko določeno vlogo pohlep po orožju, obleki in zlatnikih, ki so jih mnogokrat letalci nosili s seboj.

EKSCERPTI iz knjige Taboriščni arhiv priča, dr. Filip Žakelj, Buenos Aires 1974. Zbirka pričanj pod prisego, overovljenih po pričah, z uradnim zapisnikarjem.

stran 58. V Grčaricah je bil med četniki Sept 43 ujet zdravnik in angleški major dr. Kalan, vodilni član Angleške Intelligence service v

Beogradu. Po zaslišanju po Kanadskemu major-ju Jones je bil dodeljen v partizansko bolnišnico Straže Toplice. Dr. Vito Kraigher, visoki funkcionar VOS-a zaslišan v Ljubljani je potrdil, da so ga partizani umorili.

stran 58. Proti koncu 1944 so blizu Maribora odskočili 4 letalci. Trije so pristali na desnem bregu Drave. Ti so končali v nemškem taborišču. Četrty je pristal na levem bregu pri Jablance v občini Sv. Barbara. V gozdu so ga ujeli partizani, ki so ga na mestu vpricho kmetov ubili, vzeli uniformo, zlatnino.

stran 59. Žena partizanskega stotnika Majcna iz Čakovca # 4 Gizela Majcen je povedala Martin Hrašovcu, četniku, da so partizani 26. oktobra 1944 pobili tri ameriške letalce.

stran 59. Dec. 1944 so domobranci iz Novega mesta pokopali na pokopališču Št. Peter pri Novem mestu trupla štirih ameriških letalcev. Spustili so se pri Trebelnem, tam so jih partizani napadli, ubili, izropali in zakopali. Pri izkopu je bilo ugotovljeno mučenje pred smrtjo.

stran 59. Dec. 1944 so kmetje iz Leskovca pri Polici povedali četnikom, da so partizani v gozdu ubili 6 do 8 ameriških letalcev. En amerkanec je prišel v Leskovec # 13 in tam pustil opremo. Partizani so ga odkrili, odvedli in ubili. Informator je še videl opremo v omenjeni hiši v Leskovcu.

stran 59. Febr. 1944 je angloameriško letalo zasilno pristalo pri Stični Višnja gora. 6 letalcev so partizani zajeli, oropali, ubili in kar tam zakopali. Priča vojak Janez Zagorec.

stran 59. Partizan iz 18. brigade Mirko Kanalec iz Nagozda pri Kobaridu priča. Partizani so avgusta 1944 blizu Planine na Primorskem ubili 7 zavezniških letalcev. Razlog, ker niso pristali se boriti z njimi. Kanalec ve, kje so bili zakopani. Priča vojak A. Uršič.

stran 60. Italjanski partizani so blizu Kostanjevice na Krasu ubili, oropali zavezniškega pilota. Razlog: „V partizanskih vrstah ne rabimo zavezniških vojakov“. Pokopan je blizu Šanjela. Izjava vojaka Alojzija Verčona.

stran 60. 18 letni Jožef Kovač z Rakeka je povedal, da so na odseku Klana - Postojna - Logatec - Grahovo njegov brat Anton Kovač, politični odposlanec pri partizanih in partizana Alojzij Sever in Lado Kočevkar 26. 3. 1944 ujeli dva zavezniška letalca, jima vzeli vrednosti in dokumente,

ju v Škocjanu pod Javornikom slekli in ustrelili. Anton Kovač je naropane stvari poslal staršem in bratu na Rakek. Izjava vojaka Anton Tenente-ja.

stran 60. Pri nekem napadu na Borovnico so partizanski komisarji gnali angleške vojake v prvo bojno črto. Ker napad ni uspel in so se morali partizani umakniti, so postrelili 70 angleških vojakov. Izjava podoficirja Alojzija Lesarja.

stran 60. Okt. 1943 so partizani usmrtili 40 zavezniških vojakov, ki so bivali z brigado Šercer. Pokopali so jih na Bredanski gmajni - Prezid. Ubili so jih, da ne bi padli v roke Nemcem. Točnejše podatke ima kaplar Anton Rudolf. Izjava podoficirja Jože Gera in vojaka Jožefa Škrbca.

stran 60. Marca 1944 so trije angleški vojaki na begu pred partizani prišli v vas Vrhpolje pri Vipavi. Terenec Stanko Kobal jih je odvedel k partizanom. Vrhpoljčani so pozneje povedali, da so partizani Angleže ustrelili v vasi Slape.

stran 61. Sept. 1943 je politkomisar brigade Gergorič s part. imenom Tine 6 angleških vojakov obsodil na smrt in jih dal ustreliti v gozdu pri Škrbini. Izjavil vojak Franc Padonik.

stran 61. Nov. 1943 so partizani pobili kakih 15 angloameriških vojakov blizu vasi Žiri in Ledine. Izjava podoficirja Alojzija Peternelja.

stran 61. Poleg padalcev so partizani pobili veliko število vojakov, ki so po zlomu Italije prišli z njimi v stik. V okraju Logatec so usmrtili 42 angleških vojakov. Okrajnemu glavarju Francu Kogovšku je znan njihov skupni grob.

stran 210. 19. marca 1944 pade ameriško letalo v Danjah pri Sorici. Od 5, ki so odskočili se eden ubije, drugi pade v roke Nemcem. Od treh, ki so končali na partizanskem ozemlju eden od ran umre. Dva odpeljejo partizani. Nihče jih ni več videl, le partizanski komandanti in politkomisarji nosijo njihove uniforme.

EKSCERPTI iz knjige Taboriščni arhiv priča 2. zvezek. Dr. F. Žakelj, Buenos aires 1974

stran 36./37. Dr. Josip Godnjič, advokat priča v Vetrinju. Kapetan Benko Ivan mu je osebno pripovedoval od 8 angloameričanih, ki so jih partizani oropali, ubili in pokopali. Dogodek je splošno znan v vasi Črni vrh, prebivalci so bili očividci te tragedije. Priče sta tudi bila podoficirja

Benkove čete Udovč in Geršak.

stran 49./50. Domobranec Franc Kumelj izpove konec Feb. 1945 smo našli blizu Mokronoga Angleža, majorja. Povedal je, da je odskočil iz letala, končal pri partizanih in od njih ušel, ker so z njim slabo postopali. Ko smo se umikali na Koroško je ta častnik šel z njimi, del čete z majorjem ni nikoli prišel na Koroško.

stran 108. Anton Pavlenč, domobranec šofer izpove: 25/26 X. 1944 sem opazil v smeri proti Mozlju britansko letalo, ki se je spuščalo. Posadka je izkočila. Tri padalce so zajeli partizani. Ko smo mi zajeli 6 partizanov s tega območja je eden izpovedal, da so te tri padalce partizani pobili. Pokazal nam je tri sveže grobove. Enega smo izkopali, truplo je imelo na sebi angleško vojaško srajco. Ista priča je konec Nov. 44 vozil s kolono iz Ljubljane v Novo Mesto. Ob 6 zvečer je opazil v smeri Pljuska-nemška meja letalo, ki je strmoglavilo, iz katerega je skočila posadka. 8 članov posadke so našli takoj, za dva je kmet iz Temenice povedal, da so jih privedli v vas partizani. Po zaslišanju so ju zjutraj ustrelili v gozdu nad njegovo hišo. Kmet nam je pokazal dva zakrita grobova. Enega smo odkopali, mrlič je imel na sebi angleške vojaške hlače, vojaško srajco, bil je brez čevljev. Grob lahko pokažem.

stran 122. Pristopi Edvard Turk, organist in 9. VI. 1945 izpove. Dec. 1943 mi je pobegli partizan Anton Komider povedal. V naši partizanski brigadi na Primorskem je bilo 15 Angležev. Vodstvo je zahtevalo od Angležev, da se vključijo kot borci v brigado. Ti so odklonili in zahtevali povratek k zaveznikom. Partizani so jih zastražili, jaz sem bil med stražarji. Neke noči so jih odvedli malo proč in postrelili. To sklepam po streljih, ki sem jih slišal.

stran 132. Springer Lepopold (kasneje v Toronto o.p.) priča.

Na binkoštno nedeljo 44 sem videl na lastne oči v smeri Trška gora - Tržišče padajoči ameriški avion. Dva padalca sta padla med partizane. Ljudje v Št. Petru pri Novem mestu vedo povedati. Partizani so jih popolnoma izropali in ubili. Partizan Roman Kobe, svoj čas trgovec v Novem mestu, je oblekel uniformo enega teh letalcev in se z njo bahal.

stran 140. Priča Kraševac Stanko. 27. X. 1943, ko sem služil v delavski četi Loške brigade, sem videl v gozdu Mačkovcu sedemdeset Angležev z orožjem. Pri Golem pri Krimu pa so partizani Angleže razorožili. Na

lastna ušesa sem slišal komandanta Gedždo, da ujeti Angleži niso vredni drugega, kakor da se pobijejo. Angležev nisem več videl, ker sem dva dni kasneje ušel od partizanov. Domobranec iz Benet pri Stru mi je že Dec. 1943 pravil, da je videl na Krimu skupni grob Angležev, ti so bili tako malomarno zakopani, da so se iz zemlje videle noge, oblečene v angleške uniforme. Zaslišal in overovil poročnik Alfred Fišinger l.r. Zapisnikar Grželj Franc l.r.

stran 146. Marija Rus priča. Moj sin Jože Rus, domobranski podnarednik je prinesel domov dve fotografiji, kjer je slikan skupaj z dvema ameriškema letalcema. Povedal mi je, da na terenu pod Gorjanci našel dva Americanca. Povedala sta mu, da so tri njihove partizani pretepali, mučili in nato ubili. Ona dva sta ušla. Moj sin jih je skrival, vendar sta Amerikanca rekla, da je to zanj prenevarno in da se bosta javila Nemcem. Moj sin je še uspel preko Vatikana javiti njihovim staršem, da sta živa.

stran 148. Alojzij Meden priča. Bil sem mobiliziran v delavski bataljon Loške brigade. Konec Okt. 43 je brigada šla skozi gozd Mačkovec na Robom. Med potjo sem zagledal večjo skupino neoboroženih Angležev. Sodim, da jih je bilo 70. Na Golem sem zvedel, da so se Angleži partizanom uprli in niso hoteli njihovega orožja, ker so ti zahtevali, da se bore za partizansko stvar. Med mobiliziranci se je šušljalo, da so partizani po svoji stari navadi te Angleže pobili. Koncem aprila mi je Anton Kranjc iz Begunj pri Cerknici, ki je z menoj ušel od partizanov v slučajnem pogovoru povedal, da ve sigurno, da so partizani teh 70 Angležev pobili in da mi lahko pokaže njih skupni grob nad Golim.

stran 152. Nepozvan pristopi Franc Znidaršič. Kot prisilno mobiliziran partizan sem šel kot brigadni voznik po hrano iz Mačkovca v Novo vas. Štiri km. pred vasjo Mačkovec je bilo na cesti polno strjene krvi, vse vprek so ležala trupla. Trupla so povečini bila gola. To so bila trupla Slovencev in pa trupla Angleških vojakov. V Mačkovcu so imeli partizani 60 angl. vojakov. Z Angleži sem govoril italijansko in ti so se pritoževali, kako grdo partizani ravnaajo z njimi. Nazadnje sem z njimi govoril tistega dne, ko sem na cesti pred Mačkovcem našel kup mrličev. Trije angleži so mi tedaj povedali, da so se od 60 rešili samo oni, za ostalih 57 ne vedo kje so. Za grobove točno vem kje ležijo in bi jih takoj našel.

stran 210. Dokument # 80. Pristopi podnarednik Slovenske narodne vojske Alojz Košmerlj, opomnjen na resnico izpove. Bil sem na prisilnem

delu v XVIII partizanski diviziji. Konec oktobra 1943 sem bil v gozdu Mačkovec. Videl sem skupino Angležev brez orožja. Partizanski komandant je bil neki Ižanec, ki je tega dne, ko sem videl Angleže nosil civilno športno obleko, drugi dan je pa že nosil angleško uniformo. Vsi smo bili prepričani, da so partizani Angleže, o katerih so se vedno sovražno izražali, enostavno pobili.

Angleško vojaško osebje slovenskega porekla v Sloveniji 1943/45

Žrtve revolucije in državljanske vojne.

Mnogi Slovenci, živeči v predvojni Italiji, so bili mobilizirani v Italijansko vojsko. Kot taki so 1942/43 končali v zavezniškem ujetništvu. Mnogi so se prostovoljno prijavili v službo angleške SOE (tajni komandos). Kot taki so bili poslani v Slovenijo z nalogom se povezati s četniki in partizani. Namen je bilo sodelovanje pri odporu proti okupatorju in pošiljati v zavezniška oporišča v Italiji vojaške informacije.

Komunisti v partizanskem okviru so bili nezaupni do tega osebja. Smatrali so jih kot velika ovira pri njihovem delovanju, ki je bila v bistvu samo revolucija, bali so se, da bi zapadni zavezniki s samo njihovo prisotnostjo na ozemlju Jugoslavije, Slovenije bili ovira pri njihovem prevzemu absolutne oblasti. Te misije so bile na partizanskem ozemlju 100% kontrolirane, omejene pri delu. Njihovo delo je bilo izničeno, dejansko so morali, iz vidika lastne varnosti, biti glasniki fiktivne NOB. Tudi to ni bilo dovolj. Za komuniste so ti ljudje predstavljali nevarnost in so morali biti eliminirani. Zanimiv je način likvidacij. Ljudje so bili prisiljeni ostati v vojaških oporiščih in so bili poleti in jeseni 1945 na skrivaj pobiti. Kot zadnji udarec so sorodnikom javili, da so njihovi se pridružili opoziciji in ušli na zapad. V zadnjih letih komunizma so vse gornje v Sloveniji javno priznali. Ena redkih resnic, ki so končno prišle na dan in so priznane od vseh!

Delna lista pobitega angleškega SOE osebja v Sloveniji

1. Adamič Miloš, rojen Škrbina, 1/6/19	izginil poleti 1945
2. Črnigoj Alojz, rojen Stomaža, 16/6/16	izginil jeseni 1945
3. Dolenc Josip, rojen Opčine, 15/4/10	izginil Dec. 1945
4. Fegec Marjan, rojen Trst, 1919	izginil jeseni 1945
5. Lenščak Zdravko, rojen Novo Nesto, 1919	izginil Nov. 1945

Je bil angl. kapetan, govoril 9 jezikov!

6. Semolič Radoslav, rojen Mirna, 30/11/18	izginil poleti 1945
7. Sever Nikolaj, rojen Budanja, 4/12/13	izginil poleti 1945
8. Sivec Alojz, rojen Libušnje, 27/12/12	izginil Nov. 1945

Nekaj informacij iz knjige Gd. Jože Vidic „Angleški obveščevalci, vohuni ali junaki“. Ljubljana 1989

Zavezniški vojaki v Sloveniji 1943/45
Usoda angleškega majorja SOE
Alfgar Hesketh Pritchard (Major Cahusac)

Spomladi 1944 je odskočil s padalom v Mežiško dolino. Imel je nalogo ses pomočjo partizanov odpraviti v Avstrijo, odkoder bi po radio obveščal predpostavljene v Italiji, organiziral sabotaže, odpor proti Nemcem.

S partizani, z angleškimi gumijastimi čolni so prešli Dravo in se ustavili v Svinjski planini. To področje spada že v nemški del Koroške, z izjemo vasi Djekše, povsem na jugu.

Nemci so jeseni prisluškovali in dešifrirali njegova radijska poročila. Anglež je tožil čez partizane, da ne spoštujejo vojne zakone, da svojevoljno rekvirirajo živino in hrano, da izvršujejo likvidacije med kmeti (!) in da ne izvedejo nobene sabotažne ali vojaške akcije. Partizane ni mogel prepričati k nobeni akciji.

Ta poročila je Gestapo Maja 1945 predal novi avstrijski oblasti.

Major Cahusac, je zaprosil zaradi nesodelovanja in zdravja preko radia njegov odpoklic. Do tega ni prišlo. Od Božiča 1944 naprej, kmetje tega oficirja niso več videli.

Ko so Angleži prišli na Koroško so ga hoteli najti. Karl Prušnik, poveljnik partizanov, višji funkcionar KPS jim je pokazal grob. Pravil je tudi, da je Cahusac padel v boju s nemško policijo. Izkop groba je pokazal truplo veliko 162 cm. Major je bil velik 192!. Britanci so medtem zvedeli, da je bil Cahusac viden zadnjikrat, ko so ga odvedli na zaslišanje k partizanom.

Šele 1950 so Angleži našli truplo, pritegnili so sodno komisijo, prisotna je bila tudi mati. Truplo je pokazalo strel skozi vrat od zadaj.

Vir Titostern ueber Kaernten, Ingomar Pust, Celovec 1984, stran 79

P.s. gornji slučaj pove več kot cela knjiga. Potrjuje 100% pripravo KPS za prevzem oblasti z NOB fikcijo.

Zavezniški vojaki v Sloveniji 1943/45
Iz knjige „Taboščni arhiv priča“ I. Buenos Aires 1974
Urednik častiti dr. Filip Žakelj.

Gre za zaprisežene, podpisane izjave, s pričami v glavnem v taborišču Vetrinje pred in po tragediji predaje.

Izpisi ki pokrivajo domobrance vis a vis angloameričanov.

stran 82. William Ludwig, podoficir, letalec, ki je pristal s padalom 12. julija 1944 pri Vrhniki. Domobranci so ga našli, skrili pred Nemci in ga predali JV - Četnikom. Imel je rad domobrance, klicali so ga stric. Ko je spoznal pravo sliko partizanov se je boril proti njim.

stran 82. David Robert Sergeant, letalec, s padalom je pristal pri Črnem vrhu. Domobranci so ga našli in predali JV - Četnikom.

stran 82. Ameriški častnik, 1616 Jefferson St. Muskegon Mich. ZDA. Rešili so ga domobranci in mu nudili prvo pomoč. Predan dr. Meršolu v ilegalno nego v bolnico v Ljubljani!

stran 83. Dne 22. decembra 1944 so domobranci iz Horjula spremili 4 zavezniške padalce do JV - Četnikov. Pristali so blizu Rovte pri Sv. Treh Kraljih v sektorju 42. čete Domobrancev. Ta četa je spremila padalce do komandirja 43 grupe pod Alojzij Bastič v Horjulu.

stran 83. Člani Ljudske stranke so rešili Gd. Max Reeds Avstraljanca iz nemškega taborišča za vojne ujetnike v Avstriji. Spomočjo Domobrancev je bil spravljen do JV - Četnikov.

stran 83. Dec. 25. 1944 je pristalo s padali 10 ameriških letalcev. Štirje so bili rešeni pred Nemci in spremljani do čete JV - Četnikov. Drugim petim se je zgodilo isto. Eden se je ubil ko je pristal na tla.

Zavezniški vojaki so imeli možnost se vrniti v njihova zavezniška oporišča. Mnogi so ostali s četniki in so se borili proti partizanom, ne redko v prvih linijah.

Pripravil dr. Peter Urbanc

P.s. Na ozemlje, ki so ga pokrivali domobranci, se je spustilo sorazmerno malo zavezniških posadk. Njihov nalog je bil spustiti se med partizani. Kjer so domobranci imeli priliko so te ljudi reševali. Izjema so bili slučajji, ko so Nemci zvedeli in so zlepa ali zgrda, z grožnjami surovih represalij te letalce dobili in jih odpremili v POW taborišča.

Spomini na dr. Antona Novačana

Dr. Antom Novačan se je rodil 9. julija 1887. v Zadobravi, umrl pa v Posadas, prov. Misiones 22. marca 1951. Od njegovega rojstva je minulo 110 let, svoje trudne oči je zaprl mlad, star šele 64. let. Bil je orjak - visoke postave, skoro 2 metra, širokih prsi in po svojem značaju poln ognjevitih besed, šaljivec, po potrebi tudi sila odločen zagovornik resnice in človeške svobode. Že kot študent se je posvetil gledališču in pisal črtice in humoristične povestice. Njegovo večje književno delo je drama „Herman Celjski“, igrana na številnih ljudskih prireditvah po celi Sloveniji, po večini v režiji slovenskega gledališkega režiserja D. Petančiča, kaplana v Vojniku pri Celju. Od tod je bila tudi njegova žena iz Spodnje Hudinje. V življenju hudo preizkušena soproga se je po moževi smrti vrnila v Slovenijo in do smrti prestajala komunistično prisilo.

Dr. A. Novačan je bil po mišljenju svobodnjak; liberalec in večni opozicionalec. Beograd mu ni bil naklonjen, tudi dr. A. Korošec ne, in mu nudil nižja diplomatska mesta v Varšavi, Bukarešti, nazadnje v Celovcu. Ljubil je Celje in se v tem mestu rad zadrževal. Tu sem ga tudi spoznal. Rad je zahajal v kavarno Evropo in se politično prerekal s celjskim odvetnikom J. Štantetom, nosilcem Mačkove volilne liste za celjski okraj.

Drugič sem se z dr. Novačanom srečal v Beogradu. Zasledil sem ga pri senatorju Smodeju. Tokrat je bil brez tradicionalne palice, jaz pa z novo legitimacijo kot Pavel Fajdiga. Kmalu potem sem zvedel, da je Novačan odpotoval preko Carigrada v Jeruzalem, od tam pa v Kairo na kraljevo jugoslovansko poslaništvo. Tu je mnogo pomagal svojemu prijatelju, pesniku Igu Grudnu. V Kairu je bil pred odločitvijo: vrniti se domov ali v emigracijo. Odločil se je za poslednjo in odpotoval v Rim. Tu je stanoval v podstrešni sobi v ulici Olmati, kjer je živela večja slovenska skupina, med njo dr. Tine Debeljak. Oba sta pisala, dr. Tine Debeljak je pripravljaval vsebino za „Črno mašo“, Novačan svoj „Peti evangelij“. Komunisti so Novačana vabili, da se vrne v domovino, on pa se je odločil za Trst. Po prihodu svoje žene preko meje se je odločil za emigracijo. Pod vplivom grozotne novice o pokolu desetstisočev domobrancev se je porodil v njem „Rdeči Panteon“, satira, ki jo je objavljala v tržaški „Demokraciji“. Dr. Novačan je s svojimi deli dokazal, tako poklicni literarni kritik dr. Tine Debeljak, da ima v krvi Cankarjevo dediščino. Novačan se je poslužil Levstikovega Martina Krpana in Cankarja in z njima obsodil hlapčevstvo komunističnih režimovcev. Novačanova satira je sijajna, posebno sodba

o O. Župančiču, in drugih prodanih duš komunizmu. Rdečim valptom ni uspelo zvabiti Novačana domov, pesnik je vedel, da bi zanj pripravili za njegov stas vse večjo zakrito prikolico, da bi ga, kot so generala Rupnika in Mirka Bitenca, vlačili in razkazovali po ljubljanskih ulicah, da bi mu zaprli kričeča usta.

Novačan je z „Rdečem Panteonom“ napisal najmočnejšo satiro v zdomstvu. Dr. Tine Debeljak je iz pozabljenih podlistkov tržaške Demokracije dvignil s svojimi ocenami v „Vrednotah“ v njegov spomin njegova velika dela.

Dr Novačan se je z ženo preselil iz Trsta v Argentino leta 1949. Odločil se je za poljedelstvo in vzgajanje hmelja. Blizu njega se je pečal z istimi vpašanji celjski hmeljarski strokovnjak inž. Dolinar, ki se je po neuspehih vrnil v Slovenijo.

Tretjič sem srečal Novačana z ženo v Buenos Airesu na sprejemu škofa dr. G. Rožmana, ki mu ga je pripravila Ak. Straža. Pričujočih je bilo večje število zdomskih aktivistov, med njimi prof. Verbic, prof. Kessler Jože, dr. Stane Zupan, Ruda Jurčec in drugi. Zakuska je bila v gostilni ge. Eme Kesslerjeve. Naj ne izveni preveč osebno, da sva si takrat z Novačanom stisnila roke. Pesnik mi je podaril „Peti Evangelij“, knjigo podpisal z naslednjimi besedami: „Nekdaj neprijatelju v domovini, sedaj prijatelju Slavku Skobernetu v zdomstvu. Dr. A. Novačan“.

Navajamo le nekaj satiričnih odstavkov iz njegovega „Rdečega Panteona“.

Tudi O. Župančiču ni prizanesel. „Našli bomo pot, kjer nje sinovi, si prosto vol'jo vero in postave“.

V Cankarjevem sogovoru pravi:

To je hrup, velike kače rogače, ki nas goni nazaj, iz napredka v rdeči raj, da človek kot opica skače, da druží se v črede brez proste besede. To je strup za izmečke greha, ki lastno krivico kratijo s pravico. To je zvok peklenskega smeha, ko križem rok satan zazeha.

Kričijo do nebes, progres, progres.

Oh, kakšen potres, oh, kakšen progres!

Samo bukov les, le nekaj borov je vmes.

Ti človek, si nor?

Ne veš, kdo je Bór?

On v hosto je švignil

in v hosti povzdignil umor s poezijo,

poezijo v umor, zato ga častijo.

Le kdor ima kadilnico, je varen pred kaznilnico.

Novačan v satiri ne pozabi Kidriča, Kardelja in Vidmarja:

„Kadilnica, kaznilnica, to dvoje je danes na izbiranje pisarju, da po zaporih vlažnih zase poje, al da brenka Titu gospodarju. Kdor hoče biti prvi med poeti, umetnik ljudski z lepo molzno kravo, ta mora le kadilnico vihteti rdečim rokomauihom za prebavo. Pred Titovo podobo klikni: Ave!

Če srečaš Kidriča ali Kardelja, Marinka ali drugega koželja, vrhovnega - postoj odkrite glave. Postoj, tako po rusko izgovori, saj to so naši bratje, ki trpijo kot mi - dodaj besedico stihijo, bolj slaven boš kot Bora umotvori.

Novačan v satirah ne joče, pa se posluži tudi solz.

Legla na narod je senca orjakova,
vstali so Bori in glupost Kozakova.
Štirih mejnikov trije zaigrani so
ali namenoma tujcu prodani so.
Našli smo pot .. Se Prešerna nam pačijo!
Dušo, človeka .. iz zemlje nas slačijo.
Laž zgodovinska jo v krvi zatrla je.
Vidmar, esteti, ji k pogrebu pozvanja,
„ljudsko“ umetnost z ukazom oznanja.

To je slovenska stara bolečina, kjer ni značaja, vstane Kajnov sin in vse je partija ... nič domovina, drhal brezdomska več kot domačin. Za plen rdeči jih razpenjajo in za oblast. Da čreda ne bi vstala nad narodom vsak gnus počenjajo.

V teh časih, Cankar, kaj je dolg poeta? Sme hvaliti zločin, požig, umor? Udinjati se Kajnom brez poleta, pozabiti svoj kordiljerski vzor?

Novačan je v svojih satirah o 13. izbranih rdečih kulturnikov in sodelavcem s partijo, edinstven. Za A. Gradnikom, Prežihovem Vorancem, Mišku Kranjcu ne prizanaša F. Albrechtu, Igu Grudnu, Juš Kozaku, Ingolicu, Canjkarju, Bratku Kreftu, Marku Šnuderlu. Fr. Bevku, niti Fr. Sal. Finžgarju.

Finžgarju med drugim:

polomljen angel v kotu zakristije
želi med svoje zopet na oltar,
le malo svetega na njem še sije
iz temnih lomov, risov in okvar.

„Rdeči Panteon“ v domovini brškonje niso ponatisnili.

To bi „prenovitelje“ motilo, saj izhajajo iz iste družbe kot obsojeni v Novačanovem Panteonu. Najnaše vrstice veljajo kot zahvala za Novačanov pogum, da se je lotil vsaj nekaterih hlapcev rdeče čaršije.

Slavko Skoberne

Kako so vaški stražarji in domobranci ravnali s partizanskimi ranjenci?

Poveljnik VS na Suhorju dr. Tine Duh mi je pred desetletji pripovedoval, kako sta dva njegova vaška stražarja ujela partizanskega četnega komisarja. Priimek sem na žalost pozabil. Duha sem nagovarjal, da posveti dogodku o rešenem in težko ranjenem partizanu črtico. Obljubil mi je.

Ad res: Dr. Tine Duh je ranjenega partizana naselil v precej oddaljeni hiši v kletnem prostoru. Bal se je, da bi o tem zvedel italijanski častnik, ki je sledil vsakemu premiku VS. Italijani so skoro vedno takoj ustrelili ujete partizane. Poskrbel mu je bolničarko, da ga je obvezala, zdravila in mu rešila življenje. Partizan je kmalu okreval, se pridružil VS in pozneje domobrancem. Duh ga je po angleški izročitvi domobrancev Titu iskal, žal neuspešno. Skoro gotovo je končal na Teharjih ali v Kočevskih gozdovih.

Domobranec Vuletove junaške 47. čete nam je ob krsti pokojnega domobranca Stražiščarja iz Begunj pripovedoval, kako so domobranci na izvidniškem pohodu na oddaljenem hribu Verdom pri Vrhniku odkrili partizansko bolnišnico. Izvidnica je obvestila poveljnika Vuleta Rupnika, da je v bolnišnici nekaj ranjencev, zdravnik in bolničarke.

Očividec pripravlja o dogodku lastno pričevanje, kar je za zgodovino važno. Očividcevo pričevanje je bilo kratko. Povedal nam je samo, da je Vule Rupnik zapovedal fantom, da se umaknejo in pustijo v miru ranjence.

Tako so VS in domobranci ravnali s partizanskimi ranjenci.

Domovski

MED NAMI

Srečanje z dr. Stankom Kociprom

Predsednik društva „Tabor“ lic. Korošec Ivan je ob 80-letnici pisatelja dr. Stanka Kocipra povabil v Rožmanov dom 1. maja najožje sodelavce revije in društva na kosilo. Slavje se je ob svečano pogrnjenih mizah, ki jih je pripravila predsednikova gospa, razvilo po mojem skromnem mnenju v živahno, odkritosrčno razpravljanje o vseh domovinskih in svetovnih vprašanjih. G. Ivan Korošec je, kakor zna le on, naslovil na prisotne zveste prijatelje in sodelavce lepe besede; v svojem govoru in čestitkah dr. Kocipru je s jasnimi zgodovinskimi besedami podal sodbo o t.i. kolaboraciji. Takih srečanj si želimo še več.

Dr. Kociper se je po predsednikovem govoru, toplih besed našega kurata prelata Jožeta Guština in drugih, zahvalil vsem za čestitke. Ginjen po besedah in šopku nageljev je s pisateljskimi besedami izpopolnil predsednikove misli.

Dr. Stanko Kociper se je 7. maja podal s sinom dr. Nikom in njegovo ženo na potovanje v Evropo, seveda tudi na obisk v Ljubljano, Maribor in njegove gorice.

-erne.

Domobransko kosilo v Torontu

Odborniki društva Tabor v Torontu so na zadnji seji meseca februarja 1997 sklenili, da bodo organizirali v mesecu aprilu kosilo, katerega čisti dobiček naj bi poslali Slov. Novi Zavezi v Ljubljano, da bi finančno pomagali pri gradnji spominske plošče na Žalah. Odbor je sklenil, da bi bilo to kosilo v slovenski restavraciji LINDEN, ki je last odbornika pri društvu Tabor, Franca Tomšiča. Kljub temu, da je bila na dan kosila 13. aprila 1997 v župniji Brezmadežne tudi birma, se je v restavraciji zbralo okoli 150 zvestih rojakov in rojakinj iz Toronta in okolice. Med gosti so bili tudi Jakob Planinšek z ženo iz Buffalo, Florjan Slak z ženo Zofijo iz St. Catherines, rešenec iz Roga, Franc Kozina z ženo Anico iz Nia Falls, gradbenik Stane Klemenčič z ženo iz Trentona ter jezuit dr. Jože Plevnik in ostali Taborjani, ki so ostali zvesti svojim načelom. Že pol ure pred kosilom se je majhna dvorana v restavraciji napolnila. Vladalo je prijetno vzdušje, saj so se stari znanci zopet srečali in obujali spomine. Pred kosilom je goste pozdravil predsednik Tabora, Blaž Potočnik, posebno še tiste, ki so prišli od daleč na to domobransko srečanje. Nato je jezuit dr. Jože Plevnik molil pred jedjo, bili smo veseli, da je tudi on prihitel na to domobransko srečanje. Prisoten je bil tudi notar dr. Peter Urbanc s svojo ženo Leo, katerega je predsednik Tabora naprosil, da bi po kosilu imel kratko predavanje o politični situaciji v Sloveniji. Dr. Urbanc se je namreč pred kratkim vrnil iz domovine in je v emigraciji zelo poznan kot dober poznavalec domobranskega upora v letih krvave revolucije 1941-1945. Izčrpno je razlagal borbo domobrancev proti brezbožni Partiji, OF, VOS-u, ki so bili le orodje Moskovske Kominterne. Zločini Partije in terencev so znani in dokazani, toda ostajajo brez kazenske preiskave in obsodbe. Sedanji politiki kot Drnovšek, bivši minister Kacin in Thaler se izgovarjajo, da problemov iz obdobja 1941-1945 ne poznajo. Število žrtev na spominskih ploščah širom Slovenije se bliža številu 15.000., predsednik Milan Kučan pa je v svojem govoru pred par leti omenjal le 1000. žrtev, torej velika laž!

Po govoru dr. Petra Urbanca je predsednik Tabora Toronto še naprosil prisotne, da bi darovali za sklad spominske plošče. Odborniki so po mizah razdelili kuverte in nabralo se je blizu 1.600.- dolarjev v gotovini. Predsednik se je ustavil pri vsaki mizi in se dobrotnikom zahvalil za obisk in velikodušen dar, okoli četrte ure popoldne so se gostje počasi začeli razhajati. Odbor društva Tabor je bil z obiskom kar zadovoljen in tudi nabirka za spominsko ploščo je lepo uspela. Mnogi so izjavili, da bi tako kosilo lahko večkrat na leto organizirali.

Toronto, 18. aprila 1997

Blaž Potočnik

Ljubljana, 31. 1. 1997

Nova Slovenska Zaveza

Resljeva 14/V, p.p. 4360

1124 LJUBLJANA

ZVEZA DRUŠTEV PROTIKOMUNISTIČNIH BORCEV

TABOR

Predsednik Milan Zajec

Sporočamo, da smo prejeli Vaše pismo z dne 23.12.1996 in ček za 1.000 USD. Pismo z darilom nas je prijetno presenetilo. Prvič zato, ker je to pismo eden od redkih uradnih kontaktov med Taborom in NSZ. Drugič pa seveda zato, ker ste izrazili Vaše strinjanje s postavitvijo spominske plošče v Ljubljani, kar ste potrdili s priloženim čekom, ki nam bo zelo olajšal izvedbo velike in zahtevne naloge v naših razmerah. Za vse to se Vam iskreno zahvaljujemo in izjavljamo, da bomo izpolnili vse v Vašem pismu izražene želje.

Spominska plošča bo stala na izredno lepem in markantnem mestu, to je na dvoriščnem platuju nove cerkve Vseh Svetih na ljubljanskih Žalah v neposrednji bližini Plečnikovih mrliških vežic. Na ploščah bo okrog 800 imen z letnico rojstva in smrti ter obširno posvetilo s katerega bo razvidno, kdo so bili ljudje z imeni na ploščah, kako so umrli in od koga so bili pomorjeni.

Za spominsko ploščo smo razpisali javni natečaj, katerega se je udeležilo devet arhitektov. Žirija je izbrala najboljšo ponudbo. Fotokopijo Vam bomo lahko v kratkim poslali. Plošča bo postavljena v jeseni 1997. Stroški bodo znašali po proračunu okrog 100.000 DEM. Nekaj sredstev bomo zbrali od svojcev, nekaj od drugih darovalcev, večino pa bo morala kriti NSZ iz svojih sredstev. Vendar pa nas skrbi, kako se bo to izšlo.

K Vašem pismu moram podati pojasnilo, da g. dr. Damjan Prelovšek ni predsednik NSZ, pač pa le predsednik žirije za izbiro najboljše ponudbe. Predsednik NSZ je še vedno dr. Tine Velikonja.

Za sedaj le toliko. Ko bomo poslali fotokopijo spominske plošče, bomo pojasnili še kaj drugega.

Še enkrat hvala lepa za darilo in lep pozdrav.

Tajnik NSZ - Stane Štrbenk

Albin Longar

Rodil se je v Žužemberku 19. februarja 1911. V Chicagu pa je umrl 14. februarja 1997.

Poročil se je 20. avgusta 1939. V zakonu sta se rodili dve deklici: Albina in Lojzka.

Leta 1942 je stopil k Vaškim stražam v rojstnem kraju, ko je opazil kako ljudje se zbirajo v gozdovih in obljublajo raj. Ob ustanovitvi Domobranstva je takoj vstopil v njihove vrste in bil bolničar v Novem Mestu. Po končani vojni je preplaval reko Dravo, tako se je rešil in prispel na Koroško. Nekaj časa je bil zaposlen na kmetih, potem pa je prišel v Spittal ob Dravi.

V Združene Države Amerike je prišel leta 1949 in se naselil v mestu Cleveland. Zaposlen je bil pri Parker Hannifin Cor. do upokojitve.

Leta 1977 se je preselil v mesto Chicago. Takoj ob ustanovitvi Tabor DSPB je bil član te organizacije.

Naše sožalje družini.

Ohranili Te bomo v spominu ...

Tabor DSPB - Cleveland

Ivanka Žonta roj. Bajc

Ivanka Žonta rojena Bajc pred dvainsedemdesetimi leti v kraju med Novim Mestom in Gorjanci. Preminula je 11. aprila 1997 v južnem predelu Ontarija, industrijskem in številnem mestu Hamiltonu.

Umrla je v času, ko jo je obiskala sestra Dragica Pust in Clevelanda. Samo dan prej se se napotile Ivanka in Dragica na pokopališče, kjer že par let počiva Ivankin mož, Nande. V navzočnosti sestre Dragice je Ivanka izrazila željo, da bi šla rada počivati k možu Nandet. Bog je slišal in uslišal njeno željo in jo že po 24 urah, poklical k sebi.

Ivanka je bila poleg svojega krščanskega prepričanja tudi zavedna Slovenka in narodna junakinja. Tudi ona je reševala med vojno in po njej, kar bi se še rešiti dalo. Ko so komunisti v bližini avstrijske meje in na mostu čez Dravo ob koncu vojne odstranili od ranjeniškega vlaka stroj je tudi Ivanka privala vagone z Ireno, Ivanko Primožič, da reši ubogim ranjencem vsaj golo življenje.

Kdor je poznal Ivanko v času njene mladosti, se jo bo gotovo spominjal do konca svojega življenja. Vedno je bila vesela in razigrana. Kjer je bila ona, je bila tudi dobra volja. Njeno prepričanje krščanske zavesti, je izžarevalo vedno in povsod.

Ko je pred nekaj leti ovdovela je posvetila vse svoje energije in čas svojemu sinu in vnukom, posebnmo je bila aktivna z njenim udejstvovanjem pri slovenski župniji Gregorja Velikega v Hamiltonu, kamor je pripadala v faro.

Zelo nas je presenetila s svojim odhodom. Nam bo ostala v lepem spominu, dokler ne pride čas našega odhoda iz te solzne doline.

Naše iskreno sožalje vsem iz družine ter bližnjim in daljnim sorodnikom na obeh straneh širokega morja.

Ivanka, naj ti bo lahka Kanadska zemlja. V miru počivaj in tako nas Bog usliši!

Udeleženci pogreba

Frank Grčar

Po dolgi težki bolezni je 13. februarja 1997 umrl v negovališču Holy Family Home. Dolgo je bil v oskrbi svoje družine, pozneje pa se je stanje poslabšalo in je bil odpeljan v negovališče.

Rojen je bil v Moravčah pri Litiji, 29. oktobra 1913. Ko mu je bilo pet let mu je umrl oče. V starosti 17 let ga je vzela teta Marija Krašovec, ki je imela kmetijo pri sv. Križu, sedaj Gabrovka. Po nekaj letih mu je teta izročila kmetijo. Kmalu je spoznal deklico Fracko Božič in se poročil 5. maja 1935. V zakonu so se rodili

dve deklici in dva dečka. Na kmetiji so imeli prijetno življenje. Po domače se je dejalo pri Lavdanu.

Ko se je vojna vihra približala tudi našim krajem so se po gozdovih zbirali ljudje čudne miselnosti. Tako se je pridružil Vaškim stražam. Ko je kapitulirala Italija se je zatekel v Turjaški grad. Bil je partizanski ujetnik. Posrečilo se mu je, da je pobegnil. Ko pa je bilo ustanovljeno Domobranstvo je takoj pristopil in bil vodja akcij.

Po končani vojni je odšel v Vetrinje. Več let je živel v Avstriji, nato se je odselil v Združene Države Amerike v državo Colorado. Kmalu se je preselil v mesto Cleveland, Ohio. Leta 1959 je vsa družina prišla za njim. Bil je ves čas član organizacije Tabor DSPB. Ob priliki obiska škofa Metoda Piriha, ga je škof obiskal v negovališču in mu poklonil svojo škofovo sliko.

V pogrebem zavodu so se poslovili člani, ob krsti je bil domobranski prapor in venec. Pogrebna maša je bila v cerkvi Marije Vnebovzete. Izkreno sožalje družini.

Spominjali se te bomo Frank ...

Tabor DSPB - Cleveland

TABOR
Maj-Junij 1997

143

VI. seznam darovalcev za „Georgina Tolstoy“ sklad, od 12. marca 1993 do 10. marca 1997.

Pod imenom „Tabor“ ZDSPB v USA

Prosen Janez in Marija (tretjič)	\$ 10.-	Omahen Polde in Fani (četrtič)	\$ 40.-
Hren France in Mara, ob smrti mame Jožefe Štepec	\$ 100.-	Berkopec Ivan in Tončka (tretjič)	\$ 20.-
Boh France (tretjič)	\$ 50.-	Boh Jože in Zalka (četrtič) ..	\$ 100.-
Zupan Jery	\$ 5.-	Zadnikar Vili in Rela (tretjič)	\$ 100.-
Kalar Olga, ob smrti moža Ludvika	\$ 50.-	Zajec Milan (četrtič)	\$ 100.-
Vrhovnik Vinko in Marija (tretjič)	\$ 20.-	Boh France (četrtič)	\$ 50.-
Frkulj Frenk in Reska, ob smrti Kalar Ludvika	\$ 10.-	Lenard John in Dana	\$ 20.-
Frkulj Frank in Reska, ob smrti Štupnik Marija	\$ 20.-	Tabor DSPB, Cleveland (tretjič)	\$ 500.-
Zajec Karl in Ani (četrtič) ..	\$ 100.-	Skupno	US\$ 1.295.-

Zaradi bolezni in smrti Ivota Palčiča, ki je bil zastopnik in poverjenik Tabora ZDSPB za Georgina Tolstoy fund, za Canado in USA se je poročilo zakasnilo, in zaradi tega je poročilo samo od poverjenika za USA. Milan Zajec, 15703 School Ave. Cleveland Ohio, 44110 USA.

Pod okriljem „Tabora“ ZDSPB se je nabrala velika vsota denarja za podporo grofa Nikolaja Tolstoja, ki je kot zvezda med osebami, ki so zrušili svetovni komunistični sistem, ki je skoraj tri četrt sveta privedel v šuženstvo brez verskega življenja in prave življenske zaščite. Za zlom komunistične ideologije, ki je brez pravega temelja, so se postavili: papež Janez Pavel II., grof Nikolaj Tolstoy in predsednik USA Ronald Reagan. Bodimo ponosni na te tri osebe, ki tako mislijo kot mi; da se rešimo komunistične tiranije in da živimo pod ideali za Boga, Narod in Domovino. Grof Tolstoy je radi svojega prepričanja izgubil vso svoje premoženje, ker je pisal resnico; ostala sta mu je samo čast in poštenje, kar mu ne morejo vzeti.

Hvala lepa vam vsem za pomoč Tolstojevi družini in Bog vas živi!

Predsednik Tabora ZDSPB

Milan Zajec

Darovalci za spominsko ploščo na Žalah
Domobransko srečanje in kosilo v slovenski restavraciji
Linden - 13. aprila 1997 (US\$)

Babič Lojze	10.-
Bevc Franc	10.-
Berkopec Stan	20.-
Bratovž Borut	20.-
Čadež Janko	20.-
Dejak Lojze	20.-
Dejak Ignac	20.-
Demšar Marija	10.-
Ferkul Mia	50.-
Ferkul Edvard	20.-
Genorio Karl	20.-
Glivar Angela	40.-
Jaklič Jože	20.-
Klemenčič Stane	100.-
Kozina Franc, Ani	100.-
Koželj Martin	10.-
Kastelic Janez	20.-
Kastelic Jože	200.-
Križman Zofija	20.-
Koželj Jože	50.-
Lamovšek Stane	20.-
Likozar Alex	20.-
Matašič Janez	100.-
Mišmaš Marija	50.-
Muhič Ciril	40.-
Mate Franc	50.-
Mehle Magda	20.-
Muhič Tone	100.-
Mavser Anica	60.-
Obreza Jože	30.-
Oseli Florjan	20.-
Perovšek Franc	30.-
Planinšek Jakob	20.-
Plut John	10.-
Nosan Paula	26.-
Potočnik Blaž	50.-
Resnik Rudi Anica	60.-

Slak Florijan, Zofija	200.-
Stražar Franc	20.-
Stražar Martin	20.-
Štih Tone	50.-
Štrucelj Ema	20.-
Šubelj Stanko	70.-
Tomšič Franc	20.-
Ulčar Stane	30.-
Valant Sonja	50.-
Zakrajšek Julka	15.-
Zakrajšek Ivan	10.-
Žumer Anica	15.-

Za tiskovni sklad

Dari Strmšek	\$ 20.-
s čestitkami za knjigo „Kar sem živel“ dr. Stanku Kocipru	
Bogo Filipič	\$ 10.-
Ana Pelau	\$ 10.-
Jože Rudolf	\$ 10.-

Za Rožmanov dom

Kožar Janez v spomin na Jožeta	
Pugelj	\$ 10.-
Buda Stane v spomin na 24.	
domobransko četo	\$ 50.-
Šerko Dano	\$ 30.-
Vicencijeva konferenca Marije	
Pomagaj - Toronto	\$ 300.-

**Naša naslovna
stran**

*„Požegnajte in
pokopljite nas“*

VSEBINA

Nikoli te nisem poznala ata	97
Vest o izdaji v Vetrinju 1945 - Branko Rebozov	98
Posvetilo pomorjenim	99
Marija begunka je šla z nami... ..	100
Podrti hrasti - Vinko	101
Prodani smo... ..	104
„Zbogom, očka“	105
Teharje - zadnji domobranski juriš - Korošec	106
O Vetrinjski žaloigri - R.T.	107
Brezno pod Krenom - Davorin Vuga	109
Kočevski rog	111
Resnična borba za svobodo - Ljubo Sirc	112
Tako so komunisti pripravljali revolucijo -	
V Srbijo pregnani Celjan	120
Zamejska in zdomska literatura - Martin Jevnikar	122
55 let pozneje - Kondor	124
Še o javorovici - Uredništvo	125
Statistika zavezniških vojakov... - Dr. Peter Urbanc	127
Spomini na dr. Antona Novačana - Slavko Skoberne	136
Kako so vaški stražarji in domobranci ravnali	
s partizanskimi ranjenci? - Domovski	139
MED NAMI	139
ODŠLI SO	142
DAROVALI SO	144

Hurlingham
Sucursal
Correo
Argentino
(Bs. As.)

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 1596

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 2619